

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконав: студент VI курсу, групи 672-3
денної форми навчання
спеціальність 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування»
Бугай Віталій Богданович

Керівник:
доцент кафедри фінансів і кредиту
Грубляк Оксана Михайлівна

До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № ____ від _____ 2023 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту
_____ проф. Нікіфоров П.О.

АНОТАЦІЯ

Бугай В.Б. Формування інвестиційної привабливості підприємства в сучасних умовах. – Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, 2023. 74 с.

У кваліфікаційній роботі проведено дослідження теорії і практики формування інвестиційної привабливості підприємства. Узагальнено теоретико-методичні засади формування інвестиційної привабливості підприємства: розглянуто економічний зміст, значення, види інвестиційної привабливості та фактори, що на неї впливають, сформульовані методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості. Проведено горизонтальний та вертикальний аналіз фінансової звітності підприємства; виконано аналіз показників майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості, ділової активності та проведено комплексну оцінку інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН». Розглянуті напрями підвищення ефективності формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН».

Ключові слова: інвестиційна привабливість, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, ліквідність, фінансова стійкість, прибуток.

ANNOTATION

Buhai V.B. Formation of the investment attractiveness of the enterprise in modern conditions. – Manuscript. Qualification work for obtaining the second (master's) level of higher education in specialty 072 «Finance, banking and insurance». Yuri Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, 2023. 74 p.

In the qualification work the theory and practice of formation the investment attractiveness of the enterprise was carried out. The theoretical and methodological bases of formation the investment attractiveness of the enterprise was summarized: economic content, significance, types and factors of formation the investment attractiveness of the enterprise was considered, methodical approaches to the diagnosis of the formation of investment attractiveness was formulated. A horizontal and vertical analysis of the company's financial statements were carried out. Analysis of indicators of property status, financial stability, liquidity, profitability, business activity and comprehensive assessment of the investment attractiveness of PE "Modul-AVN" was performed. The ways of improving the formation of the investment attractiveness of PE «Modul-AVN» were considered.

Keywords: investment attractiveness, horizontal analysis, vertical analysis, liquidity, financial stability, profit

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ В.Б. Бугай

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Економічний зміст та значення інвестиційної привабливості підприємства.....	7
1.2. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства.....	13
1.3. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства.	19
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПП «МОДУЛЬ- АВН» ЗА 2018 - 2022 РОКИ.....	28
2.1. Горизонтальний та вертикальний аналіз фінансової звітності підприємства.....	28
2.2. Аналіз фінансово-майнового стану підприємства.....	34
2.3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства за комплексними методиками	40
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПП «МОДУЛЬ-АВН».....	48
3.1. Напрями формування інвестиційної привабливості підприємства.....	48
3.2. Прогнозні показники інвестиційної привабливості підприємства.....	54
Висновки до розділу 3.....	58
ВИСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	67

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання досить складно переоцінити роль інвестиційного капіталу у діяльності підприємства. Залучення капіталу стає можливим у випадку досягнення підприємством певного рівня інвестиційної привабливості, яка є важливою характеристикою та має значення як для самого підприємства в контексті можливості залучення інвестиційних ресурсів, так і для інвестора, метою якого є отримання додаткового доходу від вкладення наявних у нього ресурсів. Інвестиційна привабливість є показником, що дозволяє інвестору оцінити ступінь своєї зацікавленості у об'єкті інвестування, та формується із системи кількісних та якісних критеріїв.

Необхідно відмітити, що окремі підприємства, хоч і мають непогані фінансові результати діяльності, проте не можуть зацікавити інвесторів. Така ситуація зумовлена тим, що останнім часом, окрім фінансових критеріїв, при реалізації інвестиційних проектів все більшу роль відіграють соціальні. Саме тому так важливо приділяти увагу формуванню інвестиційної привабливості підприємства, у тому числі і шляхом участі його у різних соціальних заходах, особливо у період війни, акціях, пов'язаних із захистом навколишнього середовища, налагодження взаємовідносин із ЗМІ, позиціонування своєї діяльності як такої, що формує відповідальне ставлення до споживання тощо.

Формування інвестиційної привабливості – це ціле мистецтво, яке потребує постійної уваги та вдосконалення. Питання інвестиційної діяльності достатньо піднімаються різними вченими у наукових колах та працях. Зокрема, їх дослідженням присвячено праці таких вчених: Єпіфанова І.Ю., Джеджула В.В., Коваль К.С., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Партин Г.О., Зелінська О.М., Галазюк Н.М., Гриньова В.М., Коюда В.О., Лепейко Т.І., Коюда О.П., Кузьмін О.Є., Юринець О.В., Ємельянов О.Ю., Крамаренко К.М., Куджаїдзе З.Л., Ніконова Н.В., Скалюк Р.В., Лоїк О.І. та ін.

Метою роботи є обґрунтування заходів щодо формування інвестиційної

привабливості ПП «Модуль-АВН» на основі узагальнення та аналізу теоретико-методичних та практичних підходів до управління інвестиційною привабливістю підприємства.

Мета роботи деталізується в наступних завданнях:

- дослідити та узагальнити наукові підходи до визначення змісту поняття «інвестиційна привабливість підприємства»;
- розглянути чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства та охарактеризувати їх значення;
- сформулювати методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства;
- провести горизонтальний та вертикальний аналіз фінансової звітності ПП «Модуль-АВН»;
- проаналізувати основні показники фінансового стану та результатів діяльності ПП «Модуль-АВН» за методом коефіцієнтів, що формують уявлення про рівень інвестиційної привабливості суб'єкта господарювання;
- дослідити рівень інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» за методиками комплексного аналізу;
- запропонувати напрями формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН»;
- спрогнозувати показники інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» в наступному періоді.

Об'єктом дослідження є інвестиційна привабливість підприємства як узагальнена характеристика його фінансово-господарської діяльності.

Предметом дослідження теоретико-методичний та практичний інструментарій управління інвестиційною привабливістю підприємства.

В ході дослідження було використано наступні методи: теоретичного узагальнення та системного підходу – для дослідження наукової проблематики та теоретико-методичних основ управління інвестиційною привабливістю підприємства; метод коефіцієнтів, горизонтальний та вертикальний аналіз, інтегральний та матричний метод - для аналізу показників інвестиційної

привабливості досліджуваного підприємства; статистично-економічний – для дослідження інвестиційної привабливості України як чинника впливу на інвестиційну привабливість підприємства; графічний метод – для наочного представлення результатів дослідження оцінки та прогнозування інвестиційної привабливості.

Інформаційною базою роботи є нормативно-правові акти, підручники та монографії, наукові статті щодо проблематики, яка досліджується, фінансова звітність ПП «Модуль-АВН».

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в наступному:

- удосконалено трактування інвестиційної привабливості підприємства, яке відображає комплексний характер даного поняття, що вимірюється інтегральним показником, а також різноманітність та суб'єктивний підхід до визначення критеріїв інвестиційної привабливості з боку інвестора;

- набули подальшого розвитку питання підвищення ефективності формування інвестиційної привабливості підприємства з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Практична значення результатів магістерської роботи полягає у формулюванні пропозицій, які можуть бути запроваджені ПП «Модуль-АВН» безпосередньо в свою діяльність з метою підвищення рівня інвестиційної привабливості. Окремі аспекти дослідження були висвітлені на VII Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами», 15 листопада 2023 року (тема доповіді: «Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства у воєнних умовах господарювання»).

Структура кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 74 сторінки друкованого тексту, основний зміст роботи викладено на 56 сторінках. Робота містить 19 таблиць та 7 рисунків, список використаних джерел включає 41 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічний зміст та значення інвестиційної привабливості підприємства

Необхідним та об'єктивним процесом на підприємствах є інвестування, адже за допомогою інвестицій акумулюється капітал для реалізації різноманітних інвестиційних проектів. Крім того, інвестиції сприяють формуванню та зміцненню підприємництва, за умов ефективного управління впливають на фінансовий стан окремих суб'єктів господарювання та і в цілому на економіку країни. Проте можливість залучати інвестиційний капітал безпосередньо залежить від інвестиційної привабливості підприємств.

За допомогою оцінки інвестиційної привабливості можна визначити перспективи розвитку підприємства, оцінити поточний фінансовий стан суб'єкта господарювання, що дасть можливість залучити інвестиції у необхідних обсягах для отримання позитивного ефекту у майбутньому.

Нині економісти-практики й вчені-економісти не дають чіткого й однозначного визначення поняття «інвестиційна привабливість».

У Методиці інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій інвестиційна привабливість підприємства визначається як: «...рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки» [30].

За визначенням Бланка І.А. інвестиційна привабливість – це: «...інтегральний показник, певна узагальнююча характеристика доцільності

інвестування визначеного об'єкта з позицій конкретного інвестора» [1, с. 59]. Дану думку розділяє і Крамаренко К.М. [15, с. 102].

На думку Скалюка Р.В., Лоїка О.І., під інвестиційною привабливістю підприємства слід розуміти: «...модель кількісних та якісних показників, які характеризують не тільки фінансово-економічний стан підприємства, а й рівень маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення та ефективність використання сучасних інформаційних технологій для налагодження контактів з інвесторами» [36, 116 с].

Куджаїдзе З.Л. зазначає, що: «...інвестиційна привабливість підприємства визначається оцінкою його здатності привернути інвесторів та стабільно функціонувати. Це також впливає на можливості підприємства збільшувати свою діяльність, розширюватися на нові ринки та зміцнювати свої позиції на вже існуючих ринках» [16].

Матюшенко І.Ю. дає наступне визначення: «...інвестиційна привабливість – це сукупність об'єктивних і суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на макро-, мезо- і мікрорівнях» [20, с. 307]

Нікольчук Ю.М., Лопатовська О.О. вважають, що: «...відмінність внутрішнього змісту поняття інвестиційної привабливості пов'язано з тим, що не враховується оцінний аспект, що передбачає визначення складових інвестиційно-привабливих елементів у вигляді конкретних показників... визначення сутності інвестиційної привабливості ґрунтується на її сприйнятті, як інтегральної характеристики, яка відображає як умови проведення господарської діяльності, так і фактори, що на неї впливають» [21, с.166].

Ніконова Н.В. дає наступне визначення: «...інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства є інтегральною характеристикою його внутрішнього середовища» [22, с. 83].

Попри деякі відмінності у трактуванні інвестиційної привабливості,

наведені визначення мають певні спільні риси. Так, по-перше, інвестиційна привабливість розраховується і розглядається кожним окремо взятим інвестором і характеризує переваги і недоліки інвестування, його умови тощо.

По-друге, усі автори вважають, що інвестиційна привабливість характеризує об'єкт інвестування в цілому («інтегральний показник», «узагальнююча характеристика», «сукупність виробничо-фінансових кількісних і якісних умов та критеріїв», «складне економічне поняття, яке має системний характер», «інтегральна сукупність критеріїв»).

Отже, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства - це узагальнююча характеристика підприємства, яка дає змогу оцінити його переваги та недоліки як об'єкта інвестування з позиції конкретного інвестора згідно зі сформованими ним критеріями. Інвестиційна привабливість, у найпростішому розумінні, – це такий стан фінансових та нефінансових показників підприємства та навколишнього середовища, при якому в інвесторів виникає бажання інвестувати в нього.

Інвестиційна привабливість включає внутрішню та зовнішню складові.

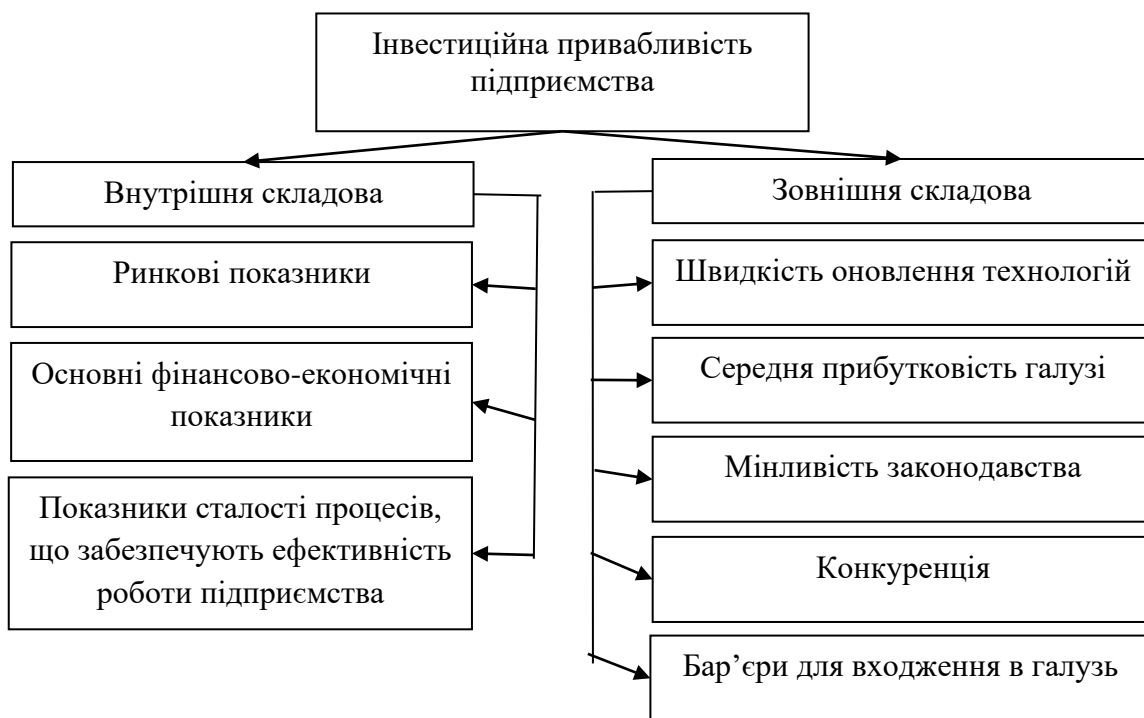

Рис. 1.1. Складові інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: складено автором на основі [16; 38]

Інвестиційну привабливість класифікують за певними ознаками, найпоширеніші з яких наведені на рис. 1.2.

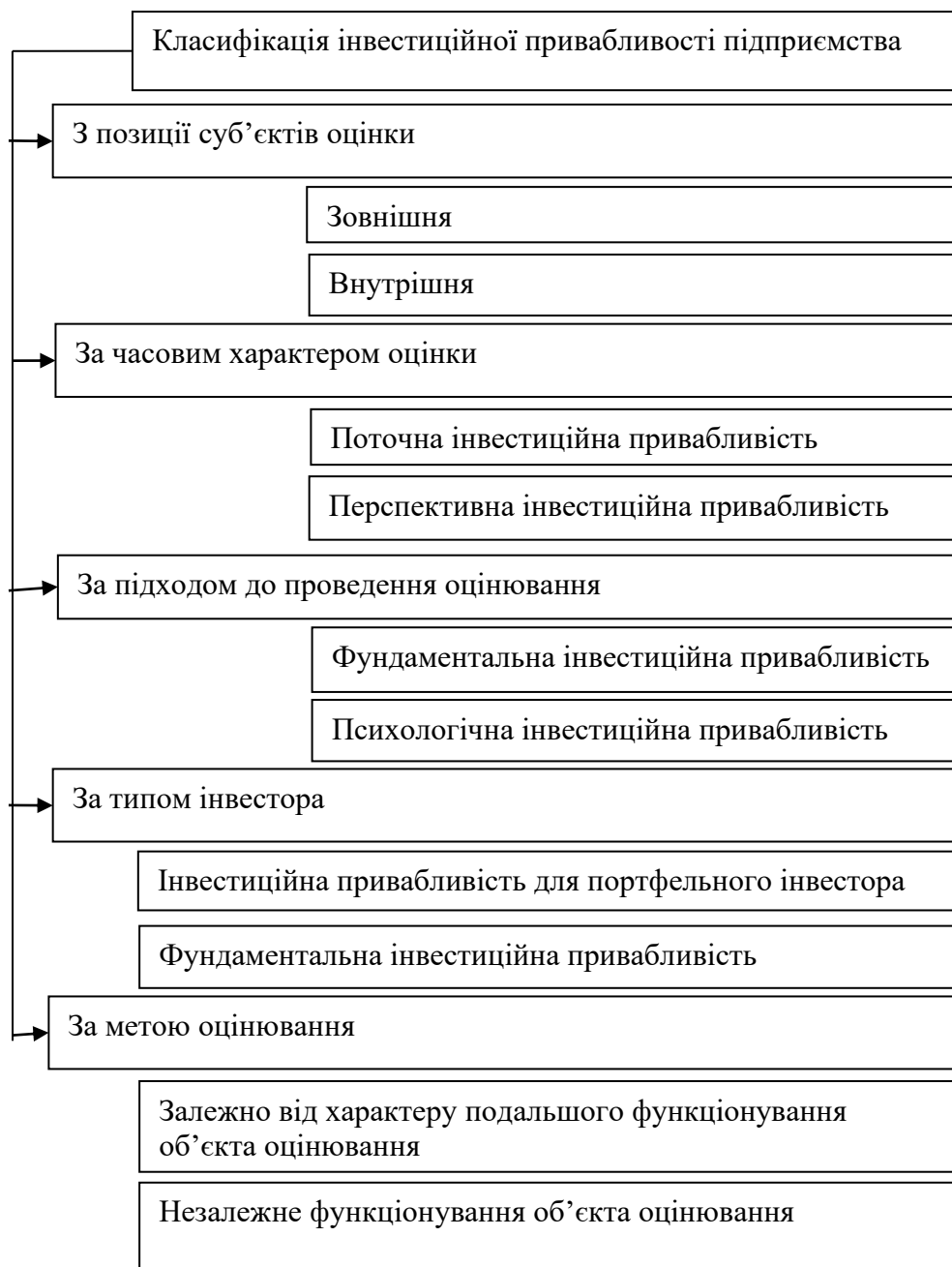

Рис. 1.2. Класифікація інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: складено автором на основі [37, с. 126]

Зовнішня інвестиційна привабливість оцінюється потенційними інвесторами з метою визначення найбільш вигідного варіанту інвестування коштів та державою для здійснення регуляторної функції щодо окремих галузей, які потребують розвитку через інвестування. Внутрішня інвестиційна

привабливість передбачає оцінку самим підприємством, яке виступає як об'єктом, так і суб'єктом інвестування (у випадку наявних вільних коштів та відповідних напрямів вкладень).

Перспективна інвестиційна привабливість визначає потенційну ймовірність досягнення цілей інвестування, що має виключно важливе значення для інвесторів. Ситуативна характеристика підприємства на момент оцінки – це поточна інвестиційна привабливість.

Фундаментальна інвестиційна привабливість є базисом для прийняття інвестиційних рішень, включає традиційні показники матеріального та економічного характеру. Психологічна інвестиційна привабливість визначається переліком характеристик, які цікавлять конкретного інвестора в результаті його суб'єктивних поглядів, уподобань, об'єктивних показників, що мають значення.

Інвестиційну привабливість для портфельного інвестора визначає платоспроможність підприємства, а для інституційного (фонди, інвестиційні компанії) – ефективність підприємства та зростання його ринкової вартості.

Інвестиційна привабливість залежно від характеру подальшого функціонування об'єкту. може бути оцінена з врахуванням цілей потенційних інвесторів, таких як подальший продаж об'єкту (в даному випадку необхідно врахувати можливості інвестора щодо збільшення його ринкової вартості, вдосконалення управління об'єктом інвестицій тощо); вертикальна чи горизонтальна інтеграція існуючого підприємства (при цьому обов'язкове врахування ефекту синергізму). Незалежне функціонування об'єкту передбачає оцінку інвестиційної привабливості з погляду отримання доходів від фінансово-господарської діяльності підприємства [22, с. 86; 37, с. 129; 17, с. 7].

Кузьмін О.Є., Юринець О.В., Ємельянов О.Ю. додають ще такі класифікаційні ознаки як:

1) за моментом утворення:

- поточна;
- майбутня;

2) за способами представлення результатів:

- якісна;
- рейтингова;
- кількісна;

3) за наявністю або відсутністю потенціалу розвитку:

- така, що має потенціал для розвитку;
- така, у якій потенціал відсутній [17, с. 8].

Соболева Г.Г. пропонує виділяти інвестиційну привабливість окремих галузей, наприклад інвестиційна привабливість авіаційних, машинобудівних, транспортних підприємств; інвестиційна привабливість торговельних підприємств, будівельних компаній тощо [35, с. 345].

Таким чином, вважаємо за доцільне проводити класифікацію інвестиційної привабливості за комплексним підходом, який передбачає виділення видів за усіма вищеописаними класифікаційними ознаками. Крім того, на нашу думку, в умовах виникнення глобальних загроз, війни в Україні доцільно розрізняти інвестиційну привабливість підприємств, що функціонують в умовах війни та тих, що функціонують в країнах, в яких не ведуться воєнні дії.

Інвестиційна привабливість підприємства як категорія цікавить не лише потенційних інвесторів, але й власників бізнесу. Адже наявність вільного залишку в коштів всередині підприємства також потребує зважених управлінських рішень щодо їх використання на підприємствах.

Отже, інвестиційну привабливість підприємства доцільно розглядати як комплексний, інтегральний показник, який повинен давати інвестору інформацію про переваги та недоліки інвестування коштів у його фінансово-господарську діяльність. Структура даного поняття дає можливість визначити дві його складові – зовнішню та внутрішню, які підкреслюють, що рівень інвестиційної привабливості залежить від впливу чинників, як внутрішнього, так і зовнішнього середовища та дослідження впливу яких має важливе значення для діяльності підприємства.

1.2. Фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства

Визначення інвестиційної привабливості повинно базуватися на ефективності управління підприємством, перспективах розвитку підприємства, оцінці економічного та ринкового потенціалу підприємства, оцінці умов інвестування та перспективності галузі, в якій функціонує суб'єкт господарювання.

Перш за все, необхідно визначити критерії та основні фактори, які визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства. Аналіз суті та змісту поняття «інвестиційна привабливість» як суб'єктивно-об'єктивної інтегральної характеристики, дає можливість зробити висновок про те, що інвестиційну привабливість можна виміряти опосередковано шляхом узагальнення якісних і кількісних показників в моделі інтегральної оцінки.

Саме тому першочерговою проблемою є вибір показників та подальше їх узагальнення через оцінку результативного (інтегрального) показника. Важливе значення при цьому має вибір шкал узагальнення показників та подання отриманих результатів з метою обґрунтування показників-індикаторів, які використовуються для оцінки інвестиційної привабливості. З огляду на це, важливо провести дослідження факторів впливу на інвестиційну привабливість підприємства. Фактор – це суттєва обставина в будь-якому процесі, яка визначає результат.

Фактори інвестиційної привабливості – це вихідні складові, які визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства.

Оскільки, в наукових джерелах не має єдиного підходу до визначення факторів впливу на інвестиційну привабливість підприємства, доцільно розглянути декілька підходів щодо даного питання з метою їх систематизації.

С. Буткевич, Ф.В. Горбонос, Г.В. Черевко, Н.Ф. Павленчик, А.О. Павленчик поділяють чинники, які впливають на інвестиційну привабливість України, на дві групи: позитивні та негативні чинники. До позитивних факторів

можна віднести такі як: «...розвинута виробнича інфраструктура, сприятливі природні умови, місткий ринок, високий рівень кваліфікації кадрів, низький рівень конкуренції, велика чисельність населення». До категорії групи негативних чинників включають: «...низький рівень гарантій для іноземних інвесторів, нерозвинений фінансовий ринок, низькі темпи приватизації, низький рівень економічної безпеки, тривала процедура реєстрації підприємств, негативний міжнародний рейтинг» [3, с. 98; 5, с. 208].

Як можна помітити, перераховані чинники, більше стосуються макrorівня, тобто визначають інвестиційну привабливість галузі, країни, регіону. Але дані чинники безпосередньо впливають на інвестиційну привабливість суб'єктів господарювання, які функціонують в певній галузі чи на певній території. Таким чином, можна зробити висновок, що інвестиційна привабливість підприємства визначають фактори, які визначають:

- інвестиційний клімат країни, регіону, галузі;
- параметри діяльності підприємства.

Інвестори, а особливо іноземні, прагнуть мати інформацію не лише про показники діяльності підприємства, але і про умови, які впливають на формування інвестиційної привабливості підприємства. Адже проаналізувати стан інвестиційної привабливості конкретного підприємства в повній мірі можна лише за умов наявності повної інформації про регіон або галузь.

Саме тому інвестиційну привабливість підприємства слід визначати на всіх рівнях для формування більш повної та об'єктивної інформації для інвестора. Адже стратегічний інвестор буде цікавитись не лише показниками інвестиційної привабливості конкретного суб'єкта, але й те чи в інвестиційно-привабливій галузі та привабливому регіоні функціонує підприємство. Часто навіть при позитивних характеристиках фінансово-господарської діяльності підприємства інвестор може прийняти рішення про те, що не буде вкладати кошти у нього, якщо воно розташоване в непривабливому регіоні або належить до галузі кризового стану [10, с. 302].

Інвестиційна привабливість регіону, галузі, країни, тобто навколишнього

для підприємства середовища, має опосередкований вплив на інвестиційну привабливість підприємства, оскільки підприємство – це відкрита система. Крім того, зовнішні фактори відіграють не менш важливу роль для потенційних інвесторів, ніж конкретний об'єкт інвестування.

Фактори, які визначають параметри діяльності підприємства, також можна поділити на зовнішні та внутрішні (рис. 1.3).

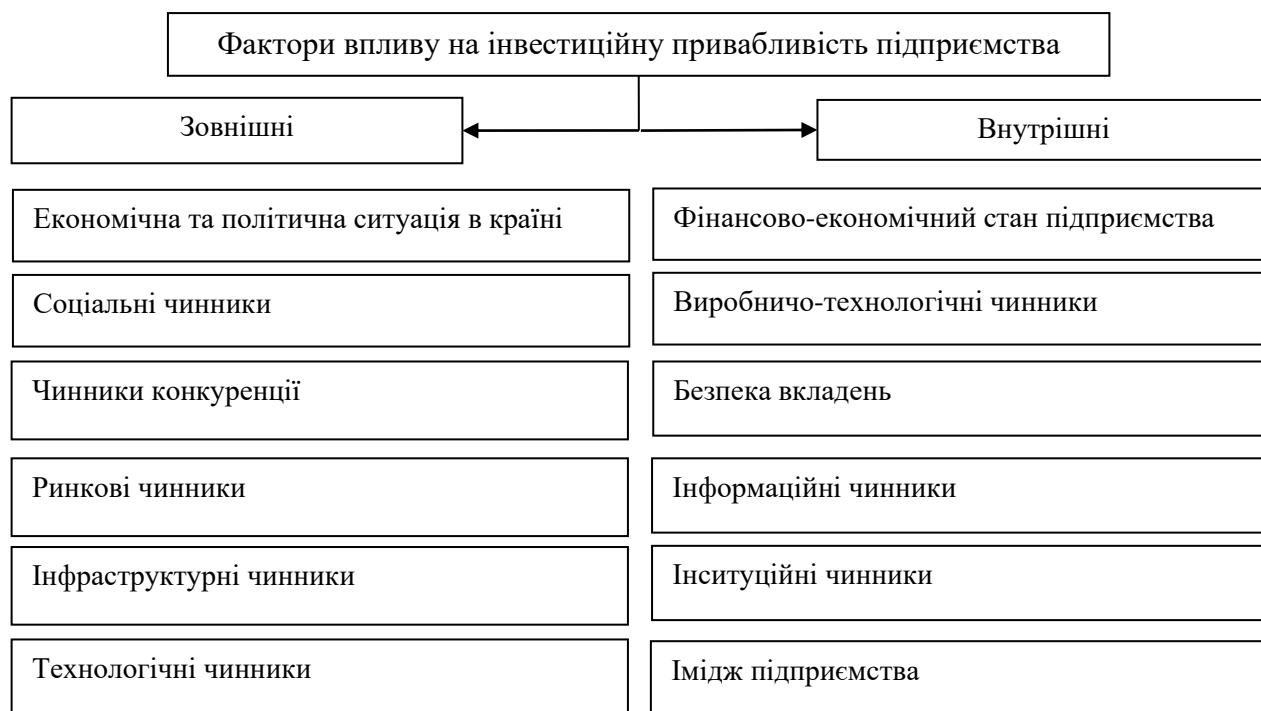

Рис. 1.3. Ключові чинники, які впливають на інвестиційну привабливість підприємства

Джерело: складено автором на основі [34, с. 118]

Економічна та політична ситуація в країні характеризує грошово-кредитна, бюджетно-податкова, інноваційна, амортизаційна, валютна, цінова політики, нормативно-законодавче регулювання.

Попит споживачів, демографічна ситуація в країні характеризують групу соціальних чинників, а наявність конкурентів, стан конкуренції галузевого ринку – групу чинників конкуренції.

Ринкові чинники – це циклічність попиту, диференціація продукту, розмір ринку, темп зростання його потенціалу, прибутковість. До

інфраструктурних чинників відносять близьке розташування підприємства до контрагентів (споживачів та постачальників).

Важливе місце посідають технологічні чинники, які визначають складність продукції і виробництва, рівень технічних нововведень у галузі, наукоємність і капіталоємність продукції.

Фінансово-економічний стан підприємства характеризує основні показники фінансово-господарської діяльності, виробничо-технічні – рівень розвитку виробництва, продуктивність праці, наявність основних засобів на підприємстві, технології, які застосовуються.

Правовий статус підприємства, особливості функціонування підприємства, його організаційно-правова форма, якість управління на підприємстві, специфіка органів управління – це чинники, які належать до групи інституціональних. Імідж суб'єкта господарювання, історія та досвід його економічної діяльності визначають ділову репутацію підприємства.

Схожу думку щодо класифікації факторів на зовнішні і внутрішні підтримують Ткачук І.І. та Спіцина Ю.Г. Відповідно до запропонованої ними класифікації фактори впливу на інвестиційну привабливість ділять на дві групи. До першої групи відносять фактори, які не піддаються впливу окремих підприємств, на них можна впливати лише на рівні держави, тобто фактори опосередкованого впливу або зовнішні. Фактори, на які підприємство саме може впливати, та змінювати їх належать до другої групи факторів впливу на інвестиційну привабливість та називаються внутрішніми факторами [37, с. 126].

На думку авторів внутрішні фактори або фактори безпосереднього впливу є важливішими для підприємства, оскільки саме завдяки ним воно саме здатне самостійно впливати на свою інвестиційну привабливість, оцінка інвестиційної привабливості підприємства це перш за все достовірна оцінка внутрішніх факторів впливу. До внутрішніх чинників варто віднести: «...кадровий потенціал, витрати підприємства, стан майна, тривалість інвестиційної програми, структура фінансових ресурсів тощо».

Ніконова Н.В., Соболева Г.Г. вважають, що: «...до факторів, що

впливають на інвестиційну привабливість, можна віднести фактори загальної дії та фактори регіональної (територіальної) дії» [22, с. 82; 35, с. 343].

До факторів загальної дії відносяться:

1) соціально-економічні:

- розвиток фінансово-кредитної системи;
- загальний розвиток галузей економіки;
- рівень інфляції;
- функціонування фондового ринку;

2) політичні:

- нормативно-правова база в галузі інвестування;
- політична ситуація в країні.

До факторів територіальної дії відносять:

- наявність фінансових ресурсів;
- галузева структура економіки регіону;
- стан дорожньо-транспортної інфраструктури;
- розвиток комерційної структури;
- привабливість регіонального ринку для іноземних інвесторів;
- дії місцевих органів влади в сфері інвестиційної політики регіону.

Куджаїдзе З.Л. розподіляє чинники впливу на інвестиційну привабливість на певні групи: «...інвестиційна активність, виробничий фактор, фінансовий аспект, інноваційний аспект, темпи зростання капіталовкладень» [16].

Інвестиційна активність підприємства визначає його здатність генерувати прибуток в результаті реалізації інвестиційних проектів, рівень реалізації інвестицій.

Виробничий фактор характеризує рівень рентабельності основної діяльності підприємства, а фінансовий дає змогу оцінити величину прибутку, отриману від інвестування коштів, ефективність використання власних та залучених фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів.

Інноваційні фактори визначають рівень запровадження досягнень науково-технічного процесу у виробництво, час, що проходить від моменту

створення інноваційної розробки до її втілення в життя, а темпи зростання капіталовкладень – можливості розширення виробництва.

Безпека вкладень характеризує рівень фінансового та інвестиційного ризику. Інформаційні чинники визначають наявність на підприємстві сучасного програмного забезпечення (програм для визначення інвестиційної привабливості, програми для аналізу фінансово-господарської діяльності, веб-сайт в мережі Інтернет).

Необхідність визначення та дослідження факторів впливу на інвестиційну привабливість підприємства має важливе значення. Виділення зазначених груп факторів дозволяє їх вчасно ідентифікувати та мінімізувати їх негативний вплив, у тому випадку, якщо у підприємства є такі можливості впливу (мова більше йде про внутрішні чинники, що впливають на інвестиційну привабливість).

Якщо мова йде про зовнішні чинники, то на мотивацію інвесторів, які є зовнішніми по відношенню до підприємства, безперечно впливають різні фактори - економічні, політичні, виробничі, маркетингові, конкурентні, екологічні тощо. Проте передбачити які з них точно стануть для інвестора визначальними достатньо важко, адже кожен інвестор обирає ті, які для нього найбільш значимі, та оцінює підприємство в залежності від своїх цілей.

Отже, з впевненістю можна сказати одне – наразі інвесторів цікавить фактор дії макроекономічного характеру – війна на території України. Даний чинник справляє негативний вплив на рівень інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств, знижуючи її рівень та створюючи додаткові ризики для інвесторів.

Таким чином, підприємствам необхідно навчитися аналізувати зовнішні та внутрішні фактори та ризики з метою покращення їх інвестиційної привабливості. Велику роль для інвестора має оцінка інвестиційної привабливості підприємства, результати якої також є чинниками для прийняття інвестором рішень щодо вкладення коштів у конкретне підприємство.

1.3. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства

У літературі виділяють значну кількість методик оцінки інвестиційної привабливості. Частина з них передбачають розрахунок певних аналітичних показників, на основі яких визначається загальний результат (інтегральний показник). Варто відмітити, що як набір аналітичних показників, так і методи обчислення інтегрального показника є досить різними. привабливості підприємств.

На нашу думку, варто розпочати із методики, яка визначена на законодавчому рівні та є інтегральною.

Українським законодавством, а саме Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [30], передбачений підхід щодо оцінки інвестиційної привабливості підприємства шляхом розрахунку інтегрального показника. В основі розрахунку інтегрального показника лежать такі групи показників: майновий стан, фінансова стійкість, ліквідності активів, прибутковість та ділова активність.

Для визначення інтегрального показника фінансового стану використаємо наступну формулу:

$$K_k = \sum_{i=0}^m (K_j * V_i),$$

де K_k – інтегральний показник фінансового стану підприємства;

V_i – вагомість аналітичних блоків фінансового стану в комплексній оцінці;

m – кількість блоків оціночних показників [25].

Підсумкову блочну оцінку з урахуванням ваги одиничних показників:

$$K_j = \sum_{i=0}^n (K_i * a_i),$$

де a_i – вагомість одиничного фінансового коефіцієнта в блочній оцінці;

n – кількість показників у межах блоку, що характеризує окрему сторону фінансового стану підприємства;

j – номер блоку у проведенні комплексної оцінки фінансового стану

підприємства.

Одиничні показники для кожного коефіцієнта визначаються за формулою:

$$K_i = P_i / P_{i_норм},$$

де K_i – нормований одиничний показник фінансового стану підприємства;

P_i – фактичне значення одиничного показника;

$P_{i_норм}$ – нормативне значення одиничного показника;

i – порядковий номер одиничного показника, фінансового коефіцієнта в блочній оцінці. [методика].

Відрізняються погляди вчених щодо показників, які характеризують фінансовий стан підприємства, досить різні. На думку Д.В. Шияна та Н.І. Строченко, фінансовий аналіз підприємства під час оцінки інвестиційної привабливості доцільно проводити за наступною системою показників: аналіз структури капіталу, аналіз рентабельності, аналіз ділової активності, аналіз ліквідності та платоспроможності [41, с. 102]. Перевагою даної методики є всебічна характеристика фінансового стану підприємства, проте варто акцентувати увагу на тому, що, потенційних інвесторів, як правило, цікавитимуть лише основні позиції.

На рівні законодавства передбачена ще одна методика оцінки інвестиційної привабливості, визначена Положенням «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації». Оцінка передбачає розрахунок ряду коефіцієнтів фінансового стану з подальшою їх оцінкою.

В літературі також зустрічаються підходи, які передбачають оцінку ймовірності банкрутства підприємства. Даний підхід може бути цікавим для потенційних інвесторів. Проте, на нашу думку, в сучасних нестабільних умовах функціонування, в умовах воєнного стану, зробити об'єктивний прогноз банкрутства достатньо складно. Зрозуміло, що ймовірність банкрутства буде високою, навіть з огляду на те, що значна кількість підприємств збиткова у зв'язку з чинниками зовнішнього середовища. Проте прирівнювати

інвестиційну діяльність підприємства у майбутньому до його минулих показників не зовсім правильно. І це не в інтересах вітчизняних суб'єктів господарювання, які зараз як ніколи потребують залучення інвестицій. Складнощі щодо оцінки і прогнозування полягають ще й в тому, що умови господарювання достатньо мінливі. Проте як допоміжний і паралельний інструмент така методика при бажанні інвестора може використовуватись.

Для визначення інвестиційної привабливості підприємства в літературі можна зустріти нестандартну модель комплексного характеру, а саме матричну модель. Головними перевагами даної методики є можливість при оцінці інвестиційної привабливості визначити вплив як кількісних, так і якісних показників, та виявити потенційні можливості і слабкі місця підприємства-потенційного об'єкта інвестування.

Згідно з даною моделлю складається матриця E ($n*m$), кількість стовпчиків (m) якої визначається числом складових, які забезпечують коректне визначення відповідних кількісних показників, а кількість рядків (n) - групами кількісної оцінки фінансового стану підприємства (показниками ліквідності, фінансової стійкості, оборотності активів, прибутковості капіталу, майнового стану). Необхідно відмітити, що на вітчизняних підприємствах саме майновий стан часто є слабким місцем, оскільки основні засоби характеризуються моральною та фізичною застарілістю, високим ступенем зношеності, наслідком чого є технічна та технологічна відсталість. З огляду на це, наявність групи показників майнового стану дозволить інвестору об'єктивніше прийняти правильне рішення про вкладання коштів.

Матриця оцінки інвестиційної привабливості матиме вигляд:

$$\Pi = \left\{ \begin{array}{ccc} X_{11} & X_{12} & X_{13} \\ X_{21} & X_{22} & X_{23} \\ X_{31} & X_{32} & X_{33} \\ X_{41} & X_{42} & X_{43} \\ X_{51} & X_{52} & X_{53} \end{array} \right\} \quad 1.1$$

де X_{11} - X_{53} – елементи матриці інвестиційної привабливості [36, с. 176].

Конкретні елементи матриці та методи їх оцінки наведені у дод. Б.

Після розрахунку показників матриці та їх порівняння з нормативними значеннями або позитивною динамікою, необхідно визначити суму елементів матриці, за якою зробити висновок про рівень інвестиційної привабливості підприємства. У випадку, якщо діяльність підприємства ефективна, коефіцієнти знаходяться в межах нормативних значень або мають позитивну зміну, сума елементів матриці складатиме 15.

Таким чином, висновок про інвестиційну привабливість підприємства доцільно оцінити за наступним ранжуванням узагальненого показника:
 $15 \geq \text{ІП} > 10$ – підприємство має високий рівень інвестиційної привабливості;
 $9 \geq \text{ІП} > 5$ – підприємство має середній рівень інвестиційної привабливості;
 $4 \geq \text{ІП} > 0$ – підприємство є інвестиційно непривабливим [6, с. 83].

Аналізуючи наявні підходи до оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, можна виділити такі напрями:

- підхід, що передбачає аналіз фінансового стану та основних показників діяльності підприємства;
- комплексний підхід, який оцінює підприємство різнопланово, та, окрім показників попереднього підходу, передбачає дослідження інших аспектів функціонування суб'єкта господарювання;
- ринковий підхід, який базується на аналізі показників фондового ринку та на оцінці привабливості цінних паперів компанії;
- вартісний підхід, у рамках якого критерієм інвестиційної привабливості підприємства є зростання його вартості [8, с. 49].

В Україні перший підхід є найбільш популярним серед вчених-економістів, адже його вважають найбільш зручним та простим. При застосуванні даного підходу проводиться комплексна оцінка фінансового стану підприємства на момент аналізу. Недоліком методу є те, що оцінка не відображає поліпшення результатів діяльності аналізованого підприємства та перспективи його розвитку, адже інвесторів, в більшій мірі, цікавлять

результати, які вони очікують отримати від компанії в майбутньому.

Автори комплексного підходу пропонують оцінювати інвестиційну привабливість підприємства не однобічно та з урахуванням перспектив розвитку об'єкта інвестування. Головними чинниками інвестиційної привабливості вважається рівень застосовуваних технологій, наявне устаткування та фінансовий стан. Інколи інвестор вкладає інвестиційні ресурси у збиткове підприємство із застарілими основними фондами та технологіями, устаткуванням через бренд підприємства, його імідж, перспективність ринку.

Нині використовуються три основні підходи до оцінки вартості бізнесу:

- прибутковий підхід (income approach);
- витратний підхід (asset based approach);
- порівняльний підхід (market approach) [27, с. 89].

Оцінку інвестиційної привабливості підприємства здійснюють комплексно з урахуванням не лише внутрішніх характеристик фінансово-господарської діяльності підприємства, але й, орієнтуючись на зовнішнє середовища суб'єкта господарювання. Етапи такої оцінки наведені на рис. 1.4.

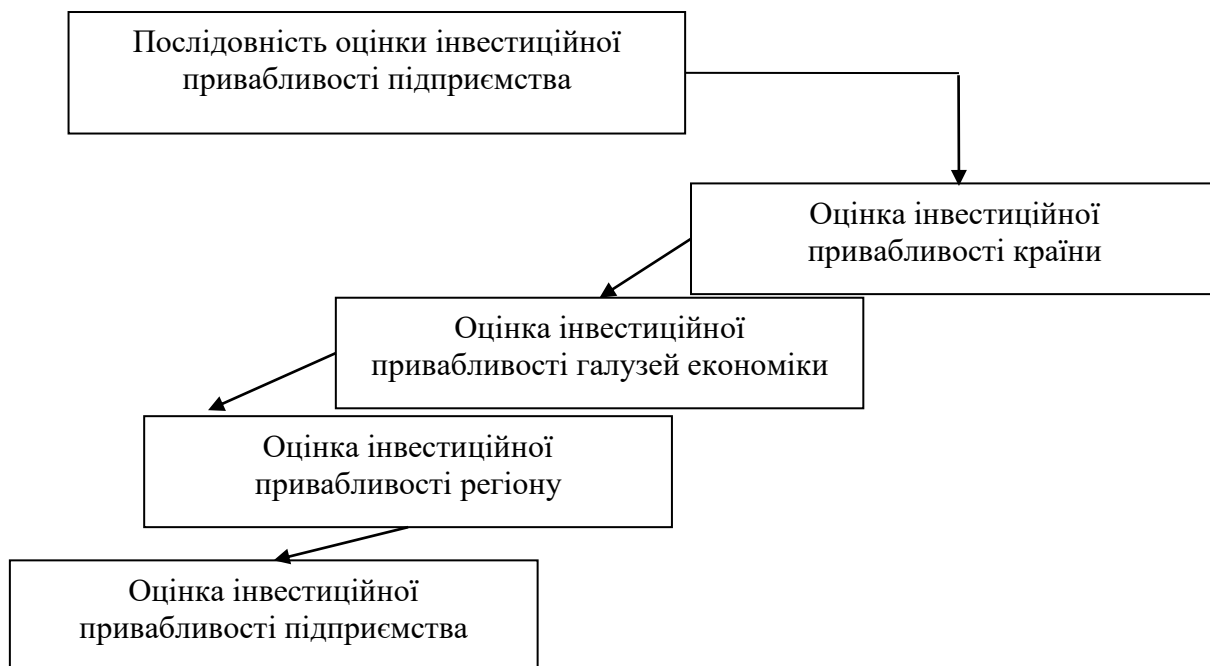

Рис. 1.4. Послідовність оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: складено автором на основі [14, с. 59]

З рис. 1.4 можна побачити, що інвестиційна привабливість власне підприємства нерозривно пов'язана із середовищем, в якому воно функціонує. Такий взаємозв'язок інвестиційної привабливості на макро- та мікрорівні цілком виправданий та логічний. Незважаючи на те, що підприємство виступає кінцевою точкою вкладення коштів, зрозумілим є той факт, що фінансово-господарська діяльність підприємства та ефективність його господарювання, значним чином залежить від умов ведення підприємницької діяльності в державі, від рівня розвитку галузі та триторії. Ці поняття варто розглядати в комплексі та ні в якому разі їх не можна виокремлювати.

Для оцінки інвестиційної привабливості галузі використовують сукупність методів, які часто групують в такі групи:

- статистичний підхід. Даний підхід ґрунтується на оцінці інвестиційної привабливості підприємства на основі аналізу статистичних даних щодо основних показників соціально-економічного розвитку країни, а також на підставі аналізу даних щодо надходження інвестицій у країну;

- метод експертних оцінок – передбачає надання експертами власних оцінок значущості показників на основі власних висновків, аналізі обраних показників та на цій основі формування висновку про інвестиційну привабливість;

- рейтинговий підхід, який включає такі методи як: рейтинговий підхід на основі опитувань та рейтингово-аналітичний метод. Перший метод передбачає формування рейтингу країни на основі опитуванні експертів (провідні консалтингові та аналітичні агенції світу найчастіше застосовують даний метод), а другий, враховуючи результати аналізу наявних показників інвестиційної привабливості, на основі яких формується інтегральний показник.

Основні показники оцінки на макрорівні наведені на рис. 1.5.

Прибутковість галузі передбачає оцінку показників рентабельності (власного капіталу, активів, реалізованої продукції підприємств галузі). Перспективність розвитку галузі характеризують вагомість галузі в економіці

країни, забезпеченість перспектив зростання власними фінансовими ресурсами, кількість зайнятих у галузі, розвиток науково-технічної та сировинної бази галузі, ступінь державної підтримки розвитку галузі.

Рис. 1.5. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості економіки країни

Джерело: складено автором на основі [23; 24; 25]

Інвестиційні ризики визначаються такими чинниками як: рівень інфляційної стійкості продукції галузі, рівень конкуренції в галузі, , соціальна напруга галузі.

Необхідно відмітити, що інвестор при оцінці інвестиційної привабливості

підприємств при визначенні інвестиційної привабливості економіки певної країни бере до уваги такі показники, як:

- рівень місткості та платоспроможності внутрішнього ринку;
- соціально-політична стабільність;
- рівень стабільності й функціонування кредитно-фінансової банківської системи;
- рівень інфляції в країні;
- ступінь правового забезпечення інвестиційної діяльності;
- рівень корупції в економічних сферах;
- рівень стабільності нормативної бази підприємницької та інвестиційної діяльності;
- рівень розвитку технологій;
- розвиток фондового ринку; податкова політика;
- рівень розвитку інноваційної діяльності [14, с. 60].

Отже, оцінка інвестиційної привабливості без перебільшення один із ключових моментів при прийнятті рішення щодо доцільності вкладення коштів у підприємство. Саме на даному етапі, переважно за допомогою кількісних показників, можна оцінити фінансовий стан підприємства на дату оцінки та перспективи розвитку у майбутньому.

Висновки до розділу 1

У процесі вивчення теоретико-методичних основ формування інвестиційної привабливості підприємства сформульовані наступні висновки:

- з'ясовано значення інвестиційної привабливості як важливого показника теперішньої діяльності та перспектив розвитку підприємства, яка сприяє залученню інвестицій та створює умови для розвитку суб'єктів господарювання. За допомогою оцінки інвестиційної привабливості можна

визначити, оцінити поточний фінансовий стан суб'єкта господарювання, що дасть можливість залучити інвестиції у необхідних обсягах для отримання позитивного ефекту у майбутньому;

- визначено зміст поняття інвестиційна привабливість підприємства. Інвестиційна привабливість підприємства - це узагальнююча характеристика підприємства, яка дає змогу оцінити його переваги та недоліки як об'єкта інвестування з позиції конкретного інвестора згідно зі сформованими ним критеріями. Інвестиційна привабливість, у найпростішому розумінні, – це такий стан фінансових та нефінансових показників підприємства та навколишнього середовища, при якому в інвесторів виникає бажання інвестувати в нього;

- вказано чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства. Інвестиційна привабливість підприємства є комплексним поняттям, яке включає в себе дві основні складові – внутрішню та зовнішню. З огляду на це, найпоширенішою класифікацією чинників, що впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства є зовнішні та внутрішні. Узагальнивши наукові погляди щодо класифікації чинників впливу на інвестиційну привабливість, можна зробити висновок, що їх класифікують також на фактори загальної та територіальної дії, чинники по типу: «інвестиційна активність, виробничий фактор, фінансовий аспект, інноваційний аспект, темпи зростання капіталовкладень» тощо. На нашу думку, ключовим чинником, який впливає на інвестиційну привабливість підприємств України, варто розглядати війну;

- розглянуто методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Методи аналізу інвестиційної привабливості умовно розподіляють на певні групи: підхід, що передбачає аналіз фінансового стану та основних показників діяльності підприємства; комплексний підхід; ринковий підхід; вартісний підхід. На законодавчому рівні визначено дві методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств – на основі аналізу фінансової звітності та на основі розрахунку та оцінки інтегрального показника.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПП «МОДУЛЬ-АВН» ЗА 2018 - 2022 РОКИ

2.1. Горизонтальний та вертикальний аналіз фінансової звітності підприємства

Приватне підприємство «Модуль-АВН» (ПП «Модуль-АВН») є малим підприємством, яке працює у сфері виробництва машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва, спеціалізуючись переважно на виготовленні і реалізації бетонозмішувачів.

Залучення інвестиційного капіталу для ПП «Модуль-АВН» ґрунтується на формуванні його інвестиційної привабливості. Одним із основних етапів аналізу інвестиційної привабливості підприємства, який передує усім складним розрахункам, пов'язаними із розрахунками відносних чи інтегральних показників, є «читання» фінансової звітності та її аналіз по горизонталі та вертикалі.

ПП «Модуль-АВН» є малим підприємством та з огляду на це складає фінансовий звіт, який суміщає дані балансу (форма 1-м) та звіту про фінансові результати (форма 2-м), який наведений у дод. В.1-В.5.

Традиційно аналіз балансу проводиться інвестором з метою оцінки вартості підприємства за майновим підходом. Така оцінка дає змогу зрозуміти якою сумою активів володіє підприємство та які вони за структурою, які джерела формування майна переважають.

Горизонтальний аналіз дає можливість проаналізувати в часі зміну показників як у абсолютному, так і у відносному вираженні. Така інформація дає можливість зрозуміти інвестору чи розвивається підприємство, чи нарощує обсяги своєї діяльності тощо.

Вертикальний аналіз фінансової звітності дає змогу оцінити питому вагу того чи іншого елементу майна чи капіталу у загальній сукупності. Інвестора буде цікавити ступінь мобільності майна, залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування тощо.

Така інформація впливає на прийняття рішень інвестором. Проаналізуємо актив фінансової звітності ПП «Модуль-АВН» (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Горизонтальний та вертикальний аналіз активів ПП «Модуль-АВН»
за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, %	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021	2022/ 2018	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Необоротні активи	1291,6	1446,1	1489,6	1632,7	1438,2	146,6	-194,5	11,35	-11,91
у % до підсумку балансу	42,1	46,3	46,4	47,0	44,9	2,8	-2,1	6,65	-4,47
нематеріальні активи	9,5	9	10,1	9,3	8,4	-1,1	-0,9	-11,58	-9,68
у % до необоротних активів	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	-0,1	0,0	-14,29	0,00
основні засоби	1282,1	1437,1	1479,5	1623,4	1429,8	147,7	-193,6	11,52	-11,93
у % до необоротних активів	99,3	99,4	99,3	99,4	99,4	0,1	0,0	0,10	0,00
Оборотні активи	1778,9	1677,7	1720,2	1841,9	1765,5	-13,4	-76,4	-0,75	-4,15
у % до підсумку балансу	57,9	53,7	53,6	53,0	55,1	-2,8	2,1	-4,84	3,96
запаси	1723,6	1606,7	1572,4	1450,4	1474,5	-249,1	24,1	-14,45	1,66
у % до оборотних активів	96,9	95,8	91,4	78,7	83,5	-13,4	4,8	-13,83	6,10
дебіторська заборгованість	52,7	23,9	68,8	132,2	99	46,3	-33,2	87,86	-25,11
у % до оборотних активів	3,0	1,4	4,0	7,2	5,6	2,6	-1,6	86,67	-22,22

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
грошові кошти	2,6	47,1	79	259,3	192	189,4	-67,3	7284,62	-25,95
у % до оборотних активів	0,1	2,8	4,6	14,1	10,9	10,8	-3,2	10800,0	-22,70
Всього активів	3070,5	3123,8	3209,8	3474,6	3203,7	133,2	-270,9	4,34	-7,80

Отже, сума майна ПП «Модуль-АВН» зростає за період дослідження на 133,2 тис.грн. або 4,34%. Хоча у 2022 році відбулось незначне його зменшення – на 270,9 тис.грн. або 7,8% порівняно з 2021 роком.

Попри зменшення суми оборотних активів у 2022 році – на 13,4 тис.грн. або 0,75% порівняно з 2018 роком та на 86,4 тис.грн. або 4,15% порівняно з 2021 роком, структура активів на підприємстві залишається достатньо мобільною, адже переважають у структурі саме оборотні активи. Їх питома вага коливається протягом періоду дослідження, проте у 2022 році становила 55,1%, що на 2,8% менше рівня 2018 року та на 2,1% більше рівня 2021 року.

У структурі необоротних активів переважають основні засоби – 99,4% у 2022 році, тобто показник практично не змінився протягом періоду дослідження. Ще однією складовою необоротних активів є нематеріальні активи з питоמוю вагою 0,6%.

Варто відмітити таку структуру оборотних активів, що переобтяжена запасами, адже їх частка становить 83,5% у 2022 році, що на 13,4% менше значення 2018 року, проте порівняно з 2021 роком показник зріс на 4,8%. Така структура може вказувати на неефективне управління оборотними активами, на те, що нормування оборотних активів не проводиться або проводиться не на належному рівні. Крім того, достатньо низькою є питома вага короткострокових фінансових активів, як от грошові кошти (5,6% у 2022 році) та дебіторська заборгованість (5,6%), які можуть бути засобами платежу, є більш ліквідними, ніж запаси.

Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів ПП «Модуль-АВН»

наведений у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів ПП «Модуль-АВН»
за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Абсолютне відхилення (+,-)		Відносне відхилення, %	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021	2022/ 2018	2022/ 2021
Власний капітал	1351,3	1386,7	1453,9	1529,2	1609,7	258,4	80,5	19,12	5,26
у % до підсумку балансу	44,0	44,4	45,3	44,0	50,2	6,2	6,2	14,09	14,09
зареєстрований капітал	984	984	984	984	984	0,0	0,0	0,00	0,00
у % до власного капіталу	72,8	71,0	67,7	64,3	61,1	-11,7	-3,2	-16,07	-4,98
нерозподілений прибуток	367,3	402,7	469,9	545,2	625,7	258,4	80,5	70,35	14,77
у % до власного капіталу	27,2	29,0	32,3	35,7	38,9	11,7	3,2	43,01	8,96
Довгострокові зобов'язання	1024,3	1279,6	1244,6	1023	998	-26,3	-25,0	-2,57	-2,44
у % до підсумку балансу	33,4	41,0	38,8	29,4	31,2	-2,2	1,8	-6,59	6,12
Поточні зобов'язання	694,9	457,5	511,3	922,4	596,0	-98,9	-326,4	-14,23	-35,39
у % до підсумку балансу	22,6	14,6	15,9	26,5	18,6	-4,0	-7,9	-17,70	-29,81
кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	436,2	147,3	32,1	675,2	480,2	44,0	-195,0	10,09	-28,88
у % до поточних зобов'язань	62,8	32,2	6,3	73,2	80,6	17,8	7,4	28,34	10,11
кредиторська заборгованість за розрахунками	258,7	310,2	479,2	247,2	115,8	-142,9	-131,4	-55,24	-53,16
у % до поточних зобов'язань	37,2	67,8	93,7	26,8	19,4	-17,8	-7,4	-47,85	-27,61
Всього пасивів	3070,5	3123,8	3209,8	3474,6	3203,7	133,2	-270,9	4,34	-7,80

Загальну тенденцію зміни активів підприємства відображає і зміна джерел їх формування. Структура капіталу є достатньо ризиковою з огляду на те, що протягом 2018-2021 років власні ресурси становлять менше, ніж 50%

Продовження табл. 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
у % до доходів	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом доходи	3626,9	4376,7	5044,5	4861,5	3052,5	-574,4	-1809	-15,84	-37,21
Собівартість реалізованої продукції	3564	3808,4	4404,9	3736,6	2122	-1442	-1614,6	-40,46	-43,21
у % до витрат	96,4	87,7	88,5	78,1	71,4	-25,0	-6,7	-25,94	-8,54
Інші операційні витрати	133	532,9	572,4	1049,6	850	717	-199,6	539,10	-19,02
у % до витрат	3,6	12,3	11,5	21,9	28,6	25,0	6,7	695,00	30,42
Разом витрати	3697	4341,3	4977,3	4786,2	2972	-725	-1814,2	-19,61	-37,90
Фінансовий результат до оподаткування	-70,1	35,4	67,2	75,3	80,5	150,6	5,2	-214,84	6,91
Податок на прибуток	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий прибуток	-70,1	35,4	67,2	75,3	80,5	150,6	5,2	214,84	6,91

Отже, негативним моментом діяльності ПП «Модуль-АВН» у 2018 році є збиток в сумі 70,1 тис.грн. Позитивним моментом є те, що, починаючи із 2019 року підприємство працює прибутково – сума прибутку збільшилась протягом періоду дослідження на 150,6 тис.грн. або 214,84%. За останні два роки сума чистого прибутку збільшилась на 5,2 тис.грн. або 6,91%.

Аналізуючи доходи підприємства варто відмітити, що вони формуються лише з одного джерела – виручки від реалізації продукції. Необхідно відмітити негативну з 2020 року динаміку доходу від реалізації продукції – його сума зменшилась на 574,4 тис.грн. або 15,84% у 2022 році порівняно з 2018 роком та на 1809 тис.грн. або 37,21% за останні два роки.

Витрати підприємства також зменшувались з 2020 року. Загальне зменшення протягом періоду дослідження становить 725 тис.грн. або 19,61%. За два останні роки сума витрат зменшилась на 1814,2 тис.грн. або 37,9% і склала 2972 тис.грн.

У складі витрат більшу частку займає собівартість продукції, хоча її

питома вага зменшилась на 25,0% протягом періоду дослідження і становить 71,4%.

Таким чином, підприємство має достатньо мобільну структуру майна, високий рівень залежності від позикового капіталу, який у 2022 році змінюється на користь власного капіталу, та позитивну динаміку фінансових результатів діяльності протягом періоду дослідження.

2.2. Аналіз фінансово-майнового стану підприємства

Оцінимо рівень інвестиційної привабливості підприємства протягом 2018-2022 років. Розпочнемо з традиційного підходу, який опирається на метод коефіцієнтів при визначенні доцільності вкладення коштів у діяльність підприємства та передбачає оцінку і розрахунок основних показників фінансово-майнового стану, що становлять предмет інтересу для потенційних інвесторів.

На основі дод. В.1-В.5 оцінимо показники майнового стану ПП «Модуль-АВН» (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників майнового стану ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Відхилення (+,-)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021
1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,217	0,283	0,273	0,320	0,377	0,160	0,057
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,783	0,717	0,727	0,680	0,623	-0,160	-0,057
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,054	0,256	0,020	0,218	0,000	-0,054	-0,218

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4	5	6	7	8
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,039	0,192	0,009	0,219	0,021	-0,018	-0,198
Частка активної частини основних засобів	0,456	0,487	0,498	0,502	0,528	0,072	0,026
Частка оз в активах	0,418	0,460	0,461	0,467	0,446	0,028	-0,021
Коефіцієнт мобільності активів	1,377	1,160	1,155	1,128	1,228	-0,150	0,099

Отже, коефіцієнт зносу основних засобів збільшується на ПП «Модуль-АВН» щороку, що є логічним, проте враховуючи, що його рівень менше 50% можна зробити висновок, що більша частина основних засобів придатні до експлуатації.

Позитивним є перевищення показника оновлення основних засобів над коефіцієнто вибуття, що свідчить про оновлення основних засобів. Проте у 2022 році ситуація змінилась, оскільки основні засоби зовсім не оновлювались. Коефіцієнт мобільності активів на рівні 1 свідчить про достатньо мобільну структуру активів. За весь період дослідження від дещо зменшився, проте необхідно відмітити його позитивну динаміку до збільшення у 2022 році порівняно з 2021 роком.

Таким чином, незважаючи на збільшення зносу та зменшення оновлення основних засобів майновий стан підприємства можна оцінити як хороший.

Показники фінансової стійкості ПП «Модуль-АВН» наведені у табл. 2.5. Перші три показники визначають тип фінансової стійкості, яка залежить від джерел формування запасів. Як можна побачити, запаси підприємства формуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових та короткострокових джерел формування капіталу, що свідчить про нестійкий тип фінансового стану. Тип стійкості не змінився протягом періоду дослідження, проте зріс надлишок основних джерел формування запасів – на 235,7 тис.грн.

Таблиця 2.5

Динаміка показників фінансової стійкості ПП «Модуль-АВН»
за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Відхилення (+,-)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021
Достатність власних оборотних засобів для формування запасів, тис.грн.	-1663,9	-1666,1	-1608,1	-1553,9	-1303,0	360,9	250,9
Достатність власних оборотних засобів та довгострокових зобов'язань для формування запасів, тис.грн.	-639,6	-386,5	-363,5	-530,9	-305,0	334,6	225,9
Достатність загальної суми джерел формування запасів, тис.грн.	55,3	71,0	147,8	391,5	291,0	235,7	-100,5
Робочий капітал, тис.грн.	1084,0	1220,2	1208,9	919,5	1169,5	85,5	250,0
Маневреність робочого капіталу	1,590	1,317	1,301	1,577	1,261	-0,329	-0,317
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,440	0,444	0,453	0,440	0,502	0,062	0,062
Коефіцієнт фінансування	0,786	0,798	0,828	0,786	1,010	0,224	0,224
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,774	0,854	0,841	0,735	0,814	0,040	0,079
Показник фінансового лівериджу на основі довгострокових зобов'язань	0,758	0,923	0,856	0,669	0,620	-0,138	-0,049
Коефіцієнт фінансового ризику	1,272	1,253	1,208	1,272	0,990	-0,282	-0,282

В цілому такі показники як коефіцієнт незалежності, фінансового ризику, коефіцієнт фінансування вказують на підвищення рівня фінансової стійкості у 2022 році. Саме у 2022 році дані показники відповідають нормативному значенню, яке характеризує фінансування підприємства переважною мірою за рахунок власного капіталу. Хоча перевищення власного капіталу над позиковим є незначним, проте є позитивним з огляду на те, що протягом 2018-

2021 року підприємство фінансувалось переважно за рахунок позикових коштів.

Позитивним є збільшення робочого капіталу, його сума збільшилась у 2022 році на 85,5 тис.грн. порівняно з 2018 роком та на 250 тис.грн. порівняно з 2021 роком. Це свідчить, що підприємство може використати оборотні активи не лише для погашення поточних зобов'язань, але й для розширення діяльності.

Динаміку показників ліквідності ПП «Модуль-АВН», визначених на основі дод. В.1-В.5 відображає табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Динаміка показників ліквідності ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Відхилення (+,-)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021
Загальний коефіцієнт покриття	2,560	3,667	3,364	1,997	2,962	0,402	0,965
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості	13,186	19,142	7,432	6,977	6,020	-7,166	-0,957
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,004	0,103	0,155	0,281	0,322	0,318	0,041
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,080	0,155	0,289	0,424	0,488	0,409	0,064
Норма грошових резервів	0,004	0,103	0,155	0,281	0,322	0,318	0,041
Коефіцієнт покриття періодичних виплат	5,475	5,966	10,868	29,885	35,749	30,274	5,864

Рівень інвестиційної привабливості підприємства у 2021 та 2022 роках підвищує зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності, який поряд із зростанням коефіцієнта швидкої ліквідності, свідчить про зростання рівня платоспроможності підприємства. Загальний коефіцієнт покриття протягом всього періоду дослідження вказує на перевищення оборотних активів над

короткостроковими зобов'язаннями, проте у 2022 році його значення наближається до 3, що може свідчити про неоптимальну структуру активів, а саме неефективне управління запасами та збільшення їх обсягів.

Негативним є перевищення кредиторської заборгованості над дебіторською, що може свідчити про проблеми у розрахунках з кредиторами.

Одними із ключових показників для інвесторів є рівень прибутковості підприємства. Відповідні показники ПП «Модуль-АВН» наведені у табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників прибутковості ПП «Модуль-АВН»
за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Відхилення (+,-)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021
Коефіцієнт прибутковості інвестицій у основні засоби	-0,054	0,026	0,046	0,048	0,052	0,106	0,004
Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	-0,051	0,031	0,053	0,066	0,080	0,130	0,013
Коефіцієнт рентабельності продажу	-0,019	0,008	0,013	0,015	0,026	0,046	0,011
Коефіцієнт прибутковості активів	-0,025	0,011	0,021	0,023	0,024	0,049	0,002

Показники прибутковості характеризують позитивну зміну на досліджуваному підприємстві. Їх значення зростає щороку протягом періоду дослідження. Якщо у 2018 році підприємство отримало збиток і значення показників рентабельності було від'ємним, то починаючи з 2019 року сума прибутку постійно зростає, що позитивно впливає на рівень інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН».

Важливими при оцінці інвестиційної привабливості є показники ділової активності. На основі дод. В.1-В.5 обраховано показники ділової активності (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка показників ділової активності ПП «Модуль-АВН»
за 2018-2022 роки

Показник	Рік					Відхилення (+,-)	
	2018	2019	2020	2021	2022	2022/ 2018	2022/ 2021
Продуктивність праці	151,121	168,335	168,150	167,638	117,404	-33,717	-50,234
Фондовіддача	2,773	3,219	3,437	3,114	1,988	-0,785	-1,126
Оборотність коштів у розрахунках	98,157	114,274	108,835	48,373	26,406	-71,751	-21,967
Період обертання дебіторської заборгованості, дні	4	3	3	8	14	10	6
Коефіцієнт оборотності грошових коштів	1769,220	176,125	80,008	28,741	13,528	-1755,692	-15,213
Коефіцієнт оборотності запасів	2,506	2,647	3,291	3,488	2,276	-0,229	-1,211
Період обертання запасів, дні	146	138	111	105	160	14	55
Період обертання кредиторської заборгованості, дні	44	48	29	48	91	47	43
Оборотність власного капіталу	2,616	3,799	3,997	4,287	3,021	0,405	-1,266
Оборотність капіталу	1,293	1,413	1,593	1,455	0,914	-0,379	-0,540
Тривалість операційного циклу, дні	149	141	114	112	174	25	62
Тривалість фінансового циклу, дні	106	93	85	65	83	-23	18

Отже, в цілому у 2022 році порівняно з 2018 роком уповільнилась оборотність усіх показників, окрім оборотності власного капіталу, а порівняно з 2021 роком – абсолютно усі показники обертання – оборотності дебіторської заборгованості, грошових коштів, власного капіталу, загальної суми капіталу, зменшилась продуктивність праці та фондівіддача. Уповільнення запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості мало негативним наслідком збільшення тривалості та операційного циклу у 2022 році.

Підсумовуючи проведений аналіз необхідно відмітити, що показники фінансового стану та результатів діяльності мали різну динаміку. Покращився рівень абсолютної та проміжної ліквідності, показники фінансової стійкості, які демонструють збільшення частки власного капіталу як джерела фінансування, зросли показники прибутковості. Ці всі зміни позитивно впливають на рівень привабливості. Проте серед негативних аспектів варто відмітити уповільнення оборотності активів та капіталу, зростання операційного та фінансового циклів.

2.3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства за комплексними методиками

Аналіз фінансово-господарського стану, проведений у попередньому розділі, показав, що різні групи показників, які характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства, можуть по-різному характеризувати рівень його інвестиційної привабливості. Така ситуація унеможливає формування однозначного висновку щодо рівня інвестиційної привабливості підприємства та його динаміки. Саме тому важливим є використання інтегрального підходу до оцінки інвестиційної привабливості, який передбачений Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій.

Перш за все, наведемо розраховані значення K_{ij} за даними показників оцінки фінансового стану в розрізі окремих груп. Дані значення визначимо на основі розрахованих в підрозділі 1.1. показників шляхом їх ділення на нормативні значення або найкращий показник протягом періоду дослідження, якщо такі нормативи не встановлені. A_{ij} визначає ваговий коефіцієнт для кожного показника у блоці, що визначена методикою.

Отже, блочна інтегральна оцінка інвестиційної привабливості на основі показників майнового стану наведена у табл. 2.9.

Таблиця 2.9

Розрахунок блочної інтегральної оцінки (показники майнового стану) ПП
«Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	Kij					aij
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
Частка активної частини основних засобів (K11)	0,864	0,922	0,943	0,951	1,000	0,1
Коефіцієнт зносу основних засобів (K12)	1,000	0,767	0,795	0,678	0,576	0,4
Коефіцієнт оновлення основних засобів (K13)	0,211	1,000	0,078	0,852	0,000	0,3
Коефіцієнт вибуття основних засобів (K14)	0,231	0,047	1,000	0,041	0,429	0,2
Показник інвестиційної привабливості по 1 групі	0,596	0,708	0,636	0,630	0,416	-

Отже, в даній групі показників найвищий інтегральний показник у 2019 році, він становить 0,708. Найнижчий рейтинг підприємства та рівень інвестиційної привабливості у 2022 році.

Визначимо блочну інтегральну оцінку за показниками фінансової стійкості (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Розрахунок блочної інтегральної оцінки (показники фінансової стійкості)
ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	Kij					aij
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
1	2	3	4	5	6	7
Достатність власних оборотних засобів для формування запасів (K21)	0,783	0,782	0,810	0,839	1,000	0,08
Достатність власних оборотних засобів та довгострокових зобов'язань для формування запасів (K22)	0,477	0,789	0,839	0,574	1,000	0,1
Достатність загальної суми джерел формування запасів (K23)	0,141	0,181	0,378	1,000	0,743	0,08

Продовження табл. 2.10

1	2	3	4	5	6	7
Робочий капітал (К24)	0,888	1,000	0,991	0,754	0,958	0,1
Маневреність робочого капіталу (К25)	0,793	0,958	0,969	0,799	1,000	0,1
Коефіцієнт фінансової незалежності (К26)	0,880	0,888	0,906	0,880	1,004	0,1
Коефіцієнт фінансування (К27)	0,393	0,399	0,414	0,393	0,505	0,12
Коефіцієнт фінансової стійкості (К28)	0,910	1,004	0,989	0,864	0,958	0,12
Показник фінансового лівериджу (К29)	0,818	0,672	0,724	0,927	1,000	0,1
Показник інвестиційної привабливості по 2 групі	0,616	0,676	0,706	0,691	0,811	-

За показниками фінансової стійкості найвище значення інтегрального показника у 2022 році, а найнижче у 2018 році.

Рейтингове число за показниками ліквідності відображає табл. 2.11.

Таблиця 2.11

Розрахунок блочної інтегральної оцінки (показники ліквідності) ПП
«Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	Kij					aij
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
Загальний коефіцієнт покриття (К31)	2,560	3,667	3,364	1,997	2,962	0,25
Коефіцієнт співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості (К32)	0,457	0,314	0,810	0,863	1,000	0,25
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (К33)	0,019	0,515	0,773	1,406	1,611	0,25
Норма грошових резервів (К34)	0,012	0,320	0,480	0,873	1,000	0,15
Коефіцієнт покриття періодичних виплат (К35)	0,153	0,167	0,304	0,836	1,000	0,1
Показник інвестиційної привабливості по 3 групі	0,776	1,189	1,339	1,281	1,643	-

Показники ліквідності демонструють достатньо високий рівень на ПП

«Модуль-АВН», найвищий рівень інтегрального показника у даному блоці у 2022 році, а найменший – у 2018 році.

Розрахунок блочної інтегральної оцінки показників прибутковості ПП «Модуль-АВН» відображає табл. 2.12.

Таблиця 2.12

Розрахунок блочної інтегральної оцінки (показники прибутковості)
ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	К _{ij}					a _{ij}
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
Коефіцієнт прибутковості інвестицій у основні засоби (К41)	-1,022	0,497	0,873	0,920	1,000	0,15
Коефіцієнт прибутковості власного капіталу (К42)	-0,635	0,386	0,668	0,833	1,000	0,3
Рентабельність продажу (К43)	-0,733	0,307	0,505	0,587	1,000	0,1
Коефіцієнт експлуатаційних витрат (К44)	-0,733	0,307	0,505	0,587	1,000	0,25
Коефіцієнт прибутковості активів (К45)	-0,964	0,474	0,880	0,935	1,000	0,2
Показник інвестиційної привабливості по 4 групі	-0,793	0,392	0,684	0,781	1,000	-

За рахунок збиткової діяльності ПП «Модуль-АВН» у 2018 році найнижчим є рейтинговий показник саме у цьому році, найвище значення показника у 2022 році. Оскільки у 2.1 не розраховано коефіцієнт експлуатаційних витрат, то зазначимо, що він становив: (-51,739), 123,636, 75,067, 54,562 та 37,919 відповідно у 2018 році, 2019 році, 2020 році, 2021 році та 2022 році.

Інтегральний показник інвестиційної привабливості по показниках ділової активності наведений у табл. 2.13.

Негативну динаміку на ПП «Модуль-АВН» мають показники ділової активності, в результаті чого рейтинговий показник по даній групі у 2022 році є найменшим, а найвище значення мав у 2019 році. Так динаміка показників зумовлена зменшенням доходу від реалізації продукції.

Таблиця 2.13

Розрахунок блочної інтегральної оцінки (показники ділової активності)

ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	К _{ij}					a _{ij}
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
Продуктивність праці (Ф51)	0,898	1,000	0,999	0,996	0,697	0,9
Фондовіддача (Ф52)	0,807	0,937	1,000	0,906	0,578	0,9
Оборотність коштів у розрахунках (Ф53)	0,859	1,000	0,952	0,423	0,231	0,13
Коефіцієнт оборотності грошових коштів (Ф54)	1,000	0,100	0,045	0,016	0,008	0,15
Коефіцієнт оборотності запасів (Ф55)	0,718	0,759	0,944	1,000	0,653	0,13
Період обертання запасів, дні (Ф56)	0,718	0,759	0,944	1,000	0,653	0,13
Оборотність власного капіталу (Ф57)	0,610	0,886	0,932	1,000	0,705	0,13
Оборотність капіталу (Ф58)	0,812	0,887	1,000	0,913	0,574	0,15
Показник інвестиційної привабливості по 5 групі	2,184	2,334	2,446	2,296	1,527	-

Наступним етапом оцінки є розрахунок загального інтегрального показника інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» (табл. 2.14).

Таблиця 2.14

Розрахунок загальної інтегральної оцінки інвестиційної привабливості

ПП «Модуль-АВН» за 2018-2022 роки

Показник	K _j					B _i
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	
Показники майнового стану (K1)	0,596	0,708	0,636	0,630	0,416	0,1
Показники фінансової стійкості (K2)	0,616	0,676	0,706	0,691	0,811	0,15
Показники ліквідності (K3)	0,776	1,189	1,339	1,281	1,643	0,25
Показники прибутковості (K4)	-0,793	0,392	0,684	0,781	1,000	0,35
Показники ділової активності (K5)	2,184	2,334	2,446	2,296	1,527	0,15
Інтегральний показник	0,396	0,957	1,111	1,105	1,153	-

Методикою передбачається також оцінка показників ринкової активності, але оскільки підприємство є приватним та не розміщує акцій, то немає можливості оцінити дані показники. З урахуванням цього, а також зацікавленості інвесторів у різних показниках фінансового стану, наведено вагу кожної групи показників. Таким чином, рівень інвестиційної привабливості є найвищим у 2022 році, а найнижчим у 2018 році. Методика не визначає критичні значення показника, залежно від яких не можна ранжувати рівень на високий, середній та низький. Проте, враховуючи, що значення показника вище 1 у 2019-2022 роках, це свідчить про перевищення фактичного значення більшості показників над нормативними або найкращими, тобто рівень інвестиційної привабливості можна вважати середнім.

Для порівняння проведемо оцінку інвестиційної привабливості за матричним методом оцінки (табл. 2.15).

Таблиця 2.15

Оцінка інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» за матричною моделю за 2018 – 2022 роки

Індикатори матриці	Значення показників					Оцінка елементів матриці				
	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
X11	0,217	0,283	0,273	0,320	0,377	1	1	1	1	1
X12	0,054	0,256	0,02	0,218	0	1	1	0	1	0
X13	1,377	1,160	1,155	1,128	1,228	1	1	1	1	1
X21	2,560	3,667	3,364	1,997	2,962	1	1	1	1	1
X22	0,080	0,155	0,289	0,424	0,488	0	0	0	0	0
X23	0,004	0,103	0,155	0,281	0,322	0	0	0	1	1
X31	0,440	0,444	0,453	0,440	0,502	0	0	0	0	1
X32	0,044	-0,043	-0,025	-0,068	0,107	0	0	0	0	0
X33	1,272	1,253	1,208	1,272	0,990	0	0	0	0	1
X41	-0,025	0,011	0,021	0,023	0,024	0	0	0	0	0
X42	-0,051	0,031	0,053	0,066	0,080	1	1	1	1	1

Продовження табл. 2.15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
X43	-0,019	0,008	0,013	0,015	0,026	1	1	1	1	1
X51	-0,050	0,020	0,035	0,066	0,045	0	0	0	0	0
X52	1,272	1,253	1,208	1,272	0,990	0	0	0	0	0
X53	0,353	0,391	0,377	0,265	0,365	0	0	0	0	0
Підсумковий показник	-	-	-	-	-	6	6	5	7	8

Отже, рейтингове число за матричним методом становить 6 у 2018 та 2019 році, 5 у 2020 році, 7 у 2021 році, 8 у 2022 році. За даною методикою, якщо рейтингове число знаходиться в межах між 5 та 9, то підприємство має середній рівень інвестиційної привабливості. Таким чином, протягом всього періоду дослідження рівень інвестиційної привабливості підприємства характеризується як середній. ПП «Модуль-АВН» має найвищий рівень інвестиційної привабливості у 2022 році та найнижчий у 2020 році.

Підсумовуючи аналіз інвестиційної привабливості за комплексними методиками, необхідно відмітити спільні висновки – найвищий її рівень саме у 2022 році. В цілому можна відмітити середній рівень інвестиційної привабливості підприємства.

Висновки до розділу 2

За результатами проведеного аналізу інвестиційної діяльності ПП «Модуль-АВН» зроблено наступні висновки:

- проаналізовано фінансову звітність підприємства, в результаті чого з'ясовано збільшення суми майна у 2022 році порівняно з 2018 роком, переважання у структурі майна оборотних активів, достатньо ризикову структуру джерел формування майна, зумовлену меншою часткою власного

капіталу порівняно із позиковим за винятком 2022 року, коли ситуація змінилась на користь власного капіталу як джерела фінансування;

- виконано аналіз показників майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості, ділової активності. Рівень ліквідності та фінансової стійкості підприємства покращився, прийнятним є рівень зносу основних засобів, зросли показники прибутковості, проте негативною є динаміка показників ділової активності;

- проведено комплексний аналіз інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» на основі Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій. Результат оцінювання - рівень інвестиційної привабливості є найвищим у 2022 році, а найнижчим у 2018 році. В цілому його можна визначити як середній;

- наведено оцінку інвестиційної привабливості підприємства за матричним методом аналізу. Протягом всього періоду дослідження рівень інвестиційної привабливості підприємства характеризується як середній. ПП «Модуль-АВН» має найвищий рівень інвестиційної привабливості у 2022 році та найнижчий у 2020 році.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

ПП «МОДУЛЬ-АВН»

3.1. Напрями формування інвестиційної привабливості підприємства

Формування завдань інвестиційної політики підприємства лежить в площині максимального задоволення інтересів як самого підприємства, так і його потенційних інвесторів. Залученню інвестиційного капіталу передують розуміння та врахування інтересів партнерів. Адже формування відповідного рівня інвестиційної привабливості підприємства залежить від здатності керівників, управлінців оцінити інвестиційну привабливість та бачити об'єкт інвестування з позиції інвестора.

Необхідно зауважити також дуже важливий, на нашу думку, момент, що часто капітальні інвестиції здійснюються за рахунок власних фінансових ресурсів підприємств і це також свого роду залучення інвестицій. Адже підприємство, яке має вільний залишок грошових коштів, стоїть перед вибором – чи вкласти їх далі у розвиток підприємства чи знайти інший більш перспективний напрям вкладення. Таким чином, для прийняття цього рішення управлінці також повинні розуміти рівень інвестиційної привабливості підприємства, хоча для нього можуть ставитись менші вимоги, ніж зі сторони зовнішніх інвесторів.

У будь-якому випадку підприємство зацікавлене у підвищенні рівня інвестиційної привабливості, переважно шляхом підвищення конкурентоспроможності підприємства та його продукції, розвитку виробництва, покращення показників фінансово-майнового стану.

Визначення інвестиційної привабливості повинно базуватися на перспективах розвитку підприємства, оцінці економічного потенціалу

підприємства, ефективності управління підприємством, ринкового потенціалу, та оцінці умов інвестування. При цьому інвестори по-різному визначають для себе цілі інвестування та значимість ефектів, отриманих від інвестування.

Тому для формування інвестиційної привабливості окремого підприємства необхідно визначитися з основними критеріями, які є визначальними при оцінці інвестиційної привабливості підприємства. Тому в оцінці інвестиційної привабливості підприємства першочерговою є проблема вибору показників та подальше їх узагальнення в одному кінцевому результативному показнику. Якісні характеристики підприємства також часто досадно складно оцінити з позиції інвестиційної привабливості.

Беззаперечно формування інвестиційної привабливості залежить від впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища та визначається часто ними.

Переважає більшість науковців схиляються до думки, що інвестиційна привабливість окремого підприємства визначається суто його показниками діяльності.

Тобто, аналізуючи інвестиційну привабливість окремого підприємства можна виходити із припущення, що країна його перебування не має значення, адже інвестор при прийнятті інвестиційних рішень, в першу чергу, виходить із обсягу власних доходів від інвестування, що швидше пов'язано із сукупністю внутрішніх факторів, в тому числі ефективністю фінансового управління. Саме з таких припущень виходить Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій.

В принципі в іншій ситуації з цією думкою можна погодитись, проте велика кількість вчених схиляються до того, що в процесі визначення інвестиційної привабливості підприємства слід враховувати і інвестиційну привабливість країни. Нині підприємства України функціонують в надзвичайно складних та нетипових умовах господарювання, тому в даному випадку інвестор, якщо навіть не буде аналізувати детально інвестиційну привабливість України, проте в будь-якому випадку зверне увагу на очевидні фінансові

ризика, спричинені війною.

Характеризуючи інвестиційну привабливість України (рис. 3.1) необхідно відмітити, що інтегральний показник Індексу інвестиційної привабливості України дещо відновився у другій половині 2022 року – до 2,48 балів, що співставно зі значеннями 2020 року під час активної фази пандемії Covid-19. Такими є результати нової хвилі експертного дослідження, проведеного Європейською Бізнес Асоціацією [11].

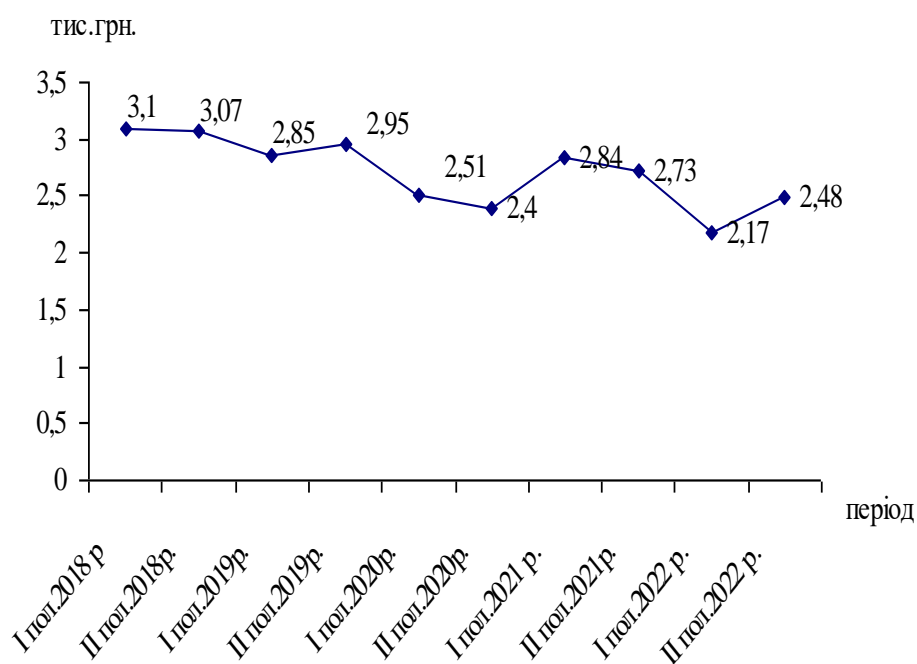

Рис. 3.1. Індекс інвестиційної привабливості України

Крім того, результати проведеного дослідження свідчать, що переважна більшість інвесторів, які працювали в Україні до війни, готові повернутись на даний ринок. Безумовно є чинники, які стримують ці процеси і найголовніші з них – російська військова агресія, атаки на енергосистему, корупція, складна судова система, пошкоджена інфраструктура бізнесу, втрачено ринки збуту тощо. Але варто відзначити і позитивні фактори інвестиційної привабливості – статус кандидата в ЄС, транспортний безвіз з країнами ЄС, податкові пільги тощо.

Для формування інвестиційної привабливості на ПП «Модуль-АВН», на

нашу думку, роль відіграє також територіальний чинник. Розташування у Чернівецькій області надає найбільшу перевагу, яка може бути в умовах воєнного часу – це відносно безпечний регіон, в який релоковано по цій причині окремі бізнеси зі Сходу нашої країни.

З позиції галузевої направленості також можна говорити про достатній рівень інвестиційної привабливості, адже виробництва машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва має результатом продукти, які потрібні для відбудови нашої країни, тому попит на них лише зростатиме.

Таким чином, формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» багато в чому залежить від прийняття ефективних управлінських рішень всередині підприємства.

Проаналізувавши фінансовий стан ПП «Модуль-АВН» стає зрозумілим, що в умовах нестачі власного капіталу та високої частки позикових фінансових ресурсів у загальній їх сукупності, для підвищення рівня інвестиційної привабливості ключовим завданням є збільшення обсягів доходів від реалізації, які останніми роками зменшувались та нарощення чистого прибутку, який і є джерелом збільшення власного капіталу на приватному підприємстві.

Розглядаючи шляхи збільшення прибутку і обсягів реалізації стає зрозумілим, що підприємству необхідно реалізувати інвестиційний проект, спрямований на радикальні зміни. Наразі вже відомо, що підприємство розглядає варіант виробництва нового виду продукту – це калориферні печі, які мають велику кількість переваг, пов'язаних з високим ККД, а також можуть мати різноманітний функціонал. Чому такий продукт наразі дає перспективи для розвитку? Тому що у зв'язку із відключеннями електроенергії у холодні пори року існує попит на такий продукт. Розрахунок економічної ефективності такого заходу буде наведено у наступному підрозділі.

Крім того, проаналізувавши структуру активів ПП «Модуль-АВН», а також коефіцієнт проміжної ліквідності, стало зрозумілим, що підприємство веде надзвичайно консервативну кредитну політику, що в окремих випадках при великій сумі дебіторської заборгованості могло б бути виправданим, але в

даній ситуації чітко помітно, що можна розширювати співпрацю з клієнтами, які готови придбати товар, проте можуть розрахуватись трохи пізніше або частинами. Адже в сучасних умовах це може стати вагомим резервом збільшення обсягів реалізації.

Також, на нашу думку, сьогодні надзвичайно важливими є іміджеві складові інвестиційної привабливості. Якщо нині бізнес залишається осторонь війни та не працює в тилу на перемогу в будь-який прийнятний спосіб, в більшій чи меншій мірі, йому це не пробачається. Тому активна соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни – це важливо, це стимулює інвесторів вкладати кошти в такий суб'єкт господарювання. А в контексті запровадження нового продукту хорошим способом стимулювання збуту є спрямування частини прибутку на допомогу ЗСУ. Свідомі споживачі завжди надаватимуть перевагу такому виробнику.

Таким чином, на нашу думку, можна виокремити наступні основні напрями формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» (рис. 3.2.)

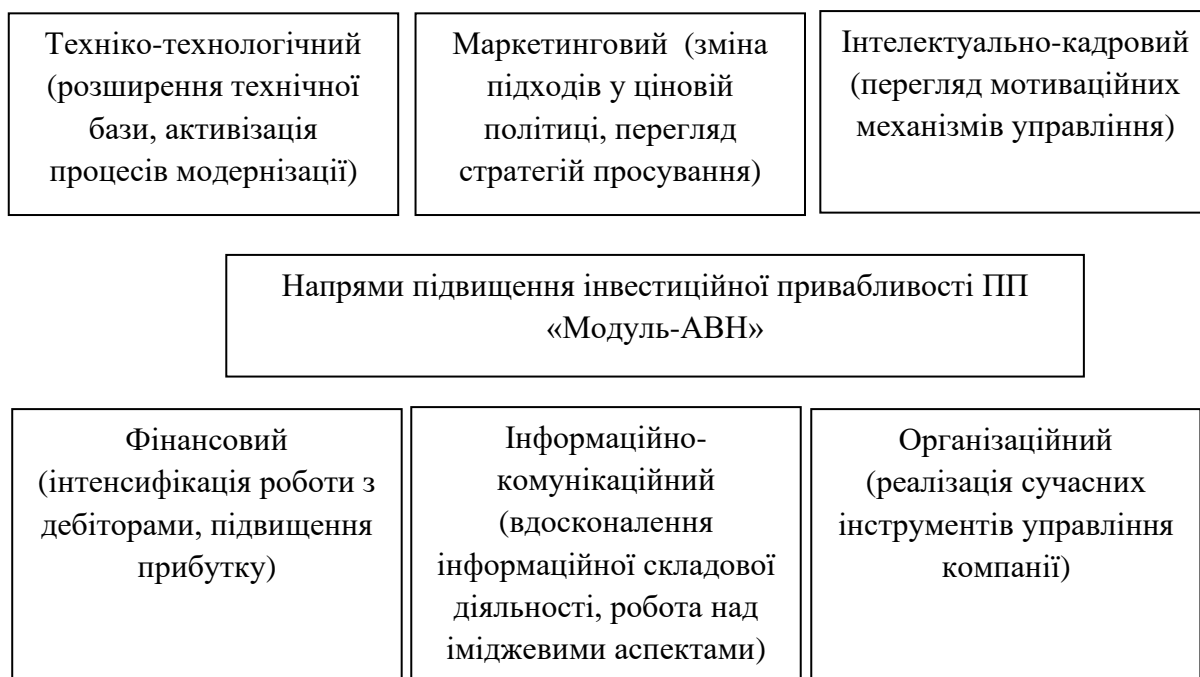

Рис. 3.2. Напрями формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН»

Насправді важливо, щоб на підприємстві була окрема особа із фінансової служби, яка б могла займатись питаннями формування інвестиційної привабливості. Для ПП «Модуль-АВН» - це проблема, адже фактично усю фінансову роботу виконує одна людина – головний бухгалтер. Залучення додаткового фахівця, хоча б на умовах аутсорсингу, дало б можливість приділити увагу вкрай важливим аспектам фінансового менеджменту, зокрема – і вирішити одне із основних завдань – підвищити рівень інвестиційної привабливості.

Провівши аналіз інвестиційної привабливості за методикою, яка законодавчо визначена в Україні, можна помітити, що вона має багато недоліків, є достатньо громіздкою, та на нашу думку, не достатньо об'єктивно відображає реальний стан. Крім того, не містить рівнів інвестиційної привабливості та критеріїв віднесення до того чи іншого рівня.

Тому погоджуємось із думкою, що для оцінки інвестиційної привабливості варто «використовувати показники фінансового аналізу, які дають можливість адекватно уявити фінансово-господарський стан підприємства; використовувати інформацію щодо оцінки фінансового стану (показники активів та джерел їх формування) та результативності діяльності підприємства (показники доходів, витрат та фінансових результатів); містити оптимальну кількість абсолютних, відносних та якісних показників оцінки, які взаємодоповнюють зазначені групи показників» [33, с. 145].

На нашу думку, для одержання більш повної й об'єктивної оцінки інвестиційної привабливості підприємства сьогодні необхідно використовувати якісні критерії, варто звертати увагу на складові соціального, інтелектуального, репутаційного капіталів, рівень корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.

Підсумовуючи вищесказане, на нашу думку, для ПП «Модуль-АВН» є ряд переваг таких як територіальне розташування та великий досвід функціонування на ринку, надійність як ділового партнера. Проте ще потрібно працювати над підвищенням ефективності використання фінансових ресурсів,

формуванням та поширенням позитивного інформаційного іміджу, зміцненням конкурентоспроможності.

3.2. Прогнозні показники інвестиційної привабливості підприємства

У процесі прогнозування фінансово-господарських показників значну роль для інвестора відіграє оцінка ймовірності банкрутства підприємства, адже це є найвагомий ризик в процесі інвестування.

Серед сукупності моделей оцінки ймовірності банкрутства на особливу увагу заслуговують ті, які були розроблені вітчизняними вченими та адаптовані під умови, у яких працюють вітчизняні підприємства. Адже спірними є питання щодо доцільності використання зарубіжних моделей оцінки, котрі враховують діяльність закордонних підприємств.

На основі дод. В.1-В.5 оцінимо ймовірність банкрутства підприємства за моделлю Матвійчука (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

Оцінка ймовірності банкрутства ПП «Модуль-АВН» на основі моделі

А. Матвійчука за 2018 – 2022 роки

Показники	01.01.2019 року	01.01.2020 року	01.01.2021 року	01.01.2022 року	01.01.2023 року
1	2	3	4	5	6
Відношення оборотних активів до необоротних активів (X1)	1,377	1,160	1,155	1,128	1,228
Відношення чистого доходу від реалізації до поточних зобов'язань (X2)	8,320	7,596	10,414	6,782	4,021
Відношення чистого доходу від реалізації до суми власного капіталу (X3)	2,616	3,799	3,997	4,287	3,021
Відношення валюти балансу до доходу (X4)	0,773	0,708	0,628	0,687	1,094

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5	6
Відношення виробничих запасів до виручки (X5)	0,609	0,727	0,703	0,499	0,662
Відношення виручки до основного капіталу (X6)	0,560	0,556	0,547	0,560	0,498
Відношення виручки до основного капіталу (X7)	0,786	0,798	0,828	0,786	1,010
$Z=0,033X1+0,268X2+0,045X3+0,018*X4+0,045X5+0,015X6+0,702X7$	2,969	2,829	3,612	2,622	1,993
Ймовірність банкрутства	низька	низька	низька	низька	низька

Отже, результати оцінки, показують, що ймовірність банкрутства підприємства є низькою, оскільки інтегральний показник більше 1,104. Таким чином, розрахований станом на кінець 2022 року показник вказує на те, що на початку прогностичного періоду підприємству не загрожує банкрутство.

Таким чином, проведений аналіз ефективності антикризового фінансового управління за вітчизняним досвідом дає змогу зробити висновок, що ймовірність банкрутства низька, що є позитивним.

Підприємство розглядає варіант введення нового виду продукції для виробництва – це калориферні печі. Для виготовлення такого виду продукції потрібно придбати додаткові потужності, транспортувати їх в Україну та провести пусконаладжувальні роботи. Вартість усіх цих складових становить 890 тис.грн. Це і є сума інвестицій. Відповідно до досліджень попиту на даний товар за песимістичним сценарієм розвитку подій мінімальний обсяг реалізації складе 130 печей на рік. Виходячи із цієї кількості, спрогнозуємо доходи і витрати від такого виробництва. Розпочнемо із витрат (табл. 3.1).

Для такого виробництва, є необхідність найняти двох додаткових працівників виробництва, виходячи із цього визначена прогнозна сума заробітної плати та відрахувань з неї.

Таким чином, сума витрат за перший рік становить 1484,8 тис.грн., за другий 1600,1 тис.грн., за третій 1748 тис.грн., за четвертий 1791 тис.грн. та за п'ятий 1903 тис.грн.

Таблиця 3.2

Прогнозна сума операційних витрат, пов'язаних із виробництвом печей
тис. грн.

Елемент витрат	2023	2024	2025	2026	2027
Матеріальні витрати	720	790	880	900	960
Витрати на оплату праці	513	546	589	612	643
Відрахування із заробітної плати	112,8	120,1	130,0	135,0	141,0
Амортизаційні відрахування	89	89	89	89	89
Витрати на збут	50,0	55,0	60,0	65,0	70,0
Всього	1484,8	1600,1	1748	1791	1903

Виходячи із запланованого обсягу витрат, вважаємо за доцільне закласти рівень рентабельності на рівні 25% і виходячи із цього визначити загальний обсяг доходів (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Визначення грошового потоку від впровадження виробництва печей
тис. грн.

Показники	2024	2025	2026	2027	2028
Доходи	1856	2000,1	2185,0	2239	2378,8
Витрати	1484,8	1600,1	1748	1791	1903
Фінансовий результат до оподаткування	371,2	400,0	437,0	448,0	475,8
Податок на прибуток	66,8	72,0	78,7	80,7	85,6
Чистий прибуток	304,4	328,0	358,3	367,3	390,2
Амортизація	89	89	89	89	89
Всього грошовий потік	393,4	417,0	447,3	456,3	479,2

Таким чином, загальний грошовий потік формуватиметься як сума чистого прибутку, отриманого від виробництва та реалізації продукції, та амортизації та становитиме у наступні 5 років відповідно - 393,4 тис.грн., 417,0 тис.грн., 447,3 тис.грн., 456,3 тис.грн., 479,2 тис.грн.

Для визначення доцільності вкладення коштів у інвестиційний проект

використовують різні методи, застосуємо два основних методи – визначення чистої теперішньої вартості та строку окупності інвестицій.

Для застосування методу чистої теперішньої вартості, на нашу думку, прийнятною буде ставка дисконтування на рівні 30%, що включатиме ризики інвестування (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Оцінка інвестиційної привабливості запуску виробництва печей калориферних

Показник	Кінець 2023	2024	2025	2026	2027	2028
Сума вкладених коштів, тис.грн.	890	-	-	-	-	-
Грошовий потік в результаті реалізації інвестиційного проекту, тис.грн.	-	393,4	417,0	447,3	456,3	479,2
Ставка дисконтування, %	-	30	30	30	30	30
Дисконтний коефіцієнт	1	0,769	0,591	0,455	0,350	0,269
Продисконтовані грошові потоки, тис.грн.	890	302,5	246,4	203,5	159,7	128,9
Чиста приведена вартість проекту у n-ному періоді, тис.грн.	-890	-587,0	-341,1	-137,6	22,1	151
Термін окупності проекту, роки	4 роки					

Отже, з урахуванням чинника зміни вартості грошей в часі строк окупності інвестиційного проекту становить 4 роки, а чиста приведена вартість 151 тис.грн. Таке значення чистої приведеної вартості свідчить про прибутковість інвестиційного проекту, а строк окупності кожен інвестор обирає самостійно, тому даний критерій є досить суб'єктивним.

Приріст прибутку за інвестиційним проектом позначиться позитивно в цілому на фінансових результатах діяльності підприємства. При умові, що зросте чистий прибуток збільшиться і власний капітал, в результаті чого вирішиться проблема фінансової стійкості, яка є зараз на ПП «Модуль-АВН».

Спрогнозуємо величину цих змін на ПП «Модуль-АВН» (рис. 3.3).

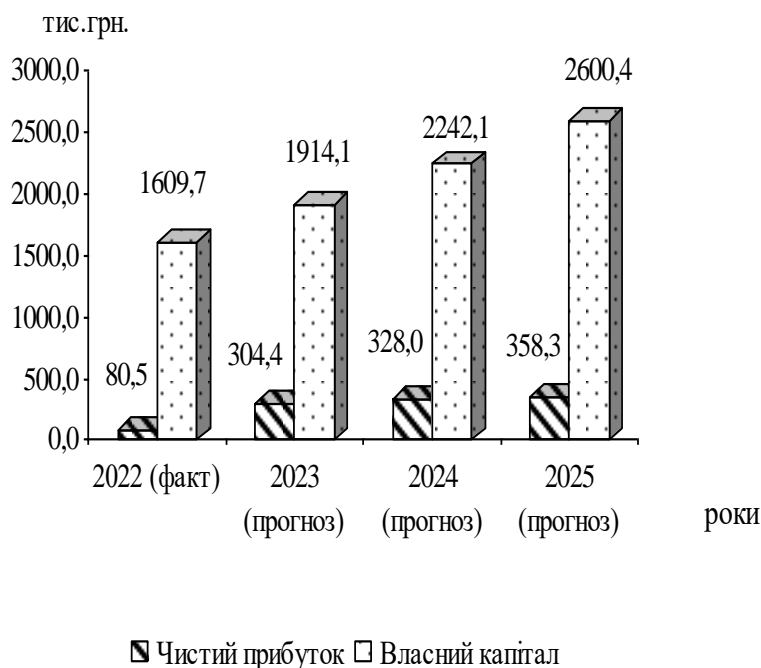

Рис. 3.3. Прогноз чистого прибутку та власного капіталу
ПП «Модуль-АВН»

Таким чином, протягом наступних років можна спостерігати позитивний приріст прибутку, власного капіталу. Приріст даних абсолютних величин, які значно підвищують рівень інвестиційної привабливості підприємства має наслідком і зміну відносних показників, зокрема рентабельності та фінансової стійкості.

Висновки до розділу 3

У процесі обґрунтування напрямів підвищення інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» сформульовані такі висновки:

- запропоновано формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» через використання заходів у таких напрямках: техніко-технологічний, маркетинговий, інтелектуально-кадровий, фінансовий, інформаційно-комунікаційний;

- проведено оцінку ймовірності банкрутства ПП «Модуль-АВН» на основі вітчизняної моделі А. Матвійчука з метою ідентифікації ступеня загрози банкрутства, що має винятково виняткове значення для інвестора. З'ясовано, що ймовірність банкрутства досліджуваного підприємства є низькою, що сприяє залученню інвестиційного капіталу;

- запропоновано реалізацію інвестиційного проекту щодо налагодження виробництва нового виду продукції – печі калориферної. Проведено оцінку привабливості такого проекту, результатом якої є ефективність його реалізації на основі оцінки за методом чистої приведеної вартості та розраховано строк окупності проекту, який становить 4 роки. Вказано, що такі заходи матимуть наслідком зростання чистого прибутку, суми власного капіталу, показників рентабельності та фінансової стійкості, тобто матимуть позитивний ефект для інвестора та підприємства, зокрема у вигляді підвищення інвестиційної привабливості.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теоретичних, методичних та практичних аспектів формування інвестиційної привабливості підприємства сформульовано наступні висновки:

1. Визначено зміст поняття «інвестиційна привабливість підприємства». На основі узагальнення існуючих визначень запропоновано наступне. Інвестиційна привабливість підприємства - це узагальнююча характеристика підприємства, яка дає змогу оцінити його переваги та недоліки як об'єкта інвестування з позиції конкретного інвестора згідно зі сформованими ним критеріями. Інвестиційна привабливість, у найпростішому розумінні, – це такий стан фінансових та нефінансових показників підприємства та навколишнього середовища, при якому в інвесторів виникає бажання інвестувати в нього.

2. Вказані чинники впливу на інвестиційну привабливість підприємства, на основі яких виділяють її зовнішню та внутрішню складову. Найпоширенішою класифікацією чинників, що впливають на рівень інвестиційної привабливості підприємства є зовнішні та внутрішні. Узагальнивши наукові погляди щодо класифікації чинників впливу на інвестиційну привабливість, можна зробити висновок, що їх класифікують також на фактори загальної та територіальної дії, чинники по типу: «інвестиційна активність, виробничий фактор, фінансовий аспект, інноваційний аспект, темпи зростання капіталовкладень» тощо. На нашу думку, надалі ключовим чинником, який впливає на інвестиційну привабливість підприємств України, варто розглядати війну.

3. Сформульовані методичні підходи до діагностики інвестиційної привабливості підприємства. Методи аналізу інвестиційної привабливості умовно розподіляють на певні групи: підхід, що передбачає аналіз фінансового стану та основних показників діяльності підприємства; комплексний підхід; ринковий підхід; вартісний підхід. На законодавчому рівні визначено дві

методики оцінки інвестиційної привабливості підприємств – на основі аналізу фінансової звітності та на основі розрахунку та оцінки інтегрального показника.

4. Проаналізовано фінансову звітність підприємства, в результаті чого з'ясовано, що відбулось збільшення суми майна у 2022 році порівняно з 2018 роком, у структурі майна переважають оборотні активи, що характеризує високу мобільність активів. Достатньо ризиковою є структура джерел формування майна, що зумовлено меншою часткою власного капіталу порівняно із позиковим за винятком 2022 року, коли ситуація змінилась на користь власного капіталу як джерела фінансування.

5. Виконано аналіз показників майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості, ділової активності. Рівень ліквідності та фінансової стійкості підприємства покращився, прийнятним є рівень зносу основних засобів, зросли показники прибутковості, проте негативною є динаміка показників ділової активності ПП «Модуль-АВН».

6. Проведено комплексний аналіз інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» на основі Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затвердженої Агенством з питань запобігання банкрутства підприємств та організацій. Результат оцінювання - рівень інвестиційної привабливості є найвищим у 2022 році, а найнижчим у 2018 році. В цілому, на нашу думку, його можна визначити як середній.

7. Наведено оцінку інвестиційної привабливості підприємства за матричним методом аналізу. Протягом всього періоду дослідження рівень інвестиційної привабливості підприємства характеризується як середній. ПП «Модуль-АВН» має найвищий рівень інвестиційної привабливості у 2022 році та найнижчий у 2020 році.

8. З'ясовано, що незважаючи на різні підходи до необхідності оцінки інвестиційної привабливості країни, галузі та території при визначенні інвестиційної привабливості окремого суб'єкта господарювання, в сучасних воєнних умовах господарювання дані умови потрібно враховувати. Адже інвестори звертають увагу на фінансові ризики, пов'язані із війною, на

розташування підприємства та на перспективи галузі.

9. Запропоновано формування інвестиційної привабливості ПП «Модуль-АВН» через використання заходів у таких напрямках: техніко-технологічний, маркетинговий, інтелектуально-кадровий, фінансовий, інформаційно-комунікаційний. Ключовим завданням діяльності підприємства в контексті підвищення рівня інвестиційної привабливості є збільшення обсягу доходу, що запропоновано зробити через розширення асортиментної структури продукції, зокрема виробництво такого виду продукції як піч колориферна. Важливу роль у формуванні високого рівня інвестиційної привабливості в сучасних умовах відіграє соціальна активність бізнесу, зокрема його участь у допомозі ЗСУ та наблизенні перемоги у тилу. Чинником, що знижує інвестиційну привабливість підприємства є відсутність окремого спеціаліста, який б на ПП «Модуль-АВН» займався питаннями залучення інвестиційних ресурсів, тому варто усунути даний недолік.

10. Проведено оцінку ймовірності банкрутства ПП «Модуль-АВН» на основі вітчизняної моделі А. Матвійчука з метою ідентифікації ступеня загрози банкрутства, що має винятково виняткове значення для інвестора. З'ясовано, що ймовірність банкрутства досліджуваного підприємства є низькою, що сприяє залученню інвестиційного капіталу.

11. Запропоновано реалізацію інвестиційного проекту щодо налагодження виробництва нового виду продукції – печі калориферної. Проведено оцінку привабливості такого проекту, результатом якої є ефективність його реалізації на основі оцінки за методом чистої приведеної вартості та розраховано строк окупності проекту, який становить 4 роки. Вказано, що такі заходи матимуть наслідком зростання чистого прибутку, суми власного капіталу, показників рентабельності та фінансової стійкості, тобто матимуть позитивний ефект для інвестора та підприємства, зокрема у вигляді підвищення інвестиційної привабливості.